

www.lunapapa.hu/bolcso

Bölcső

A felvételi rendszer változása

I love Budapest

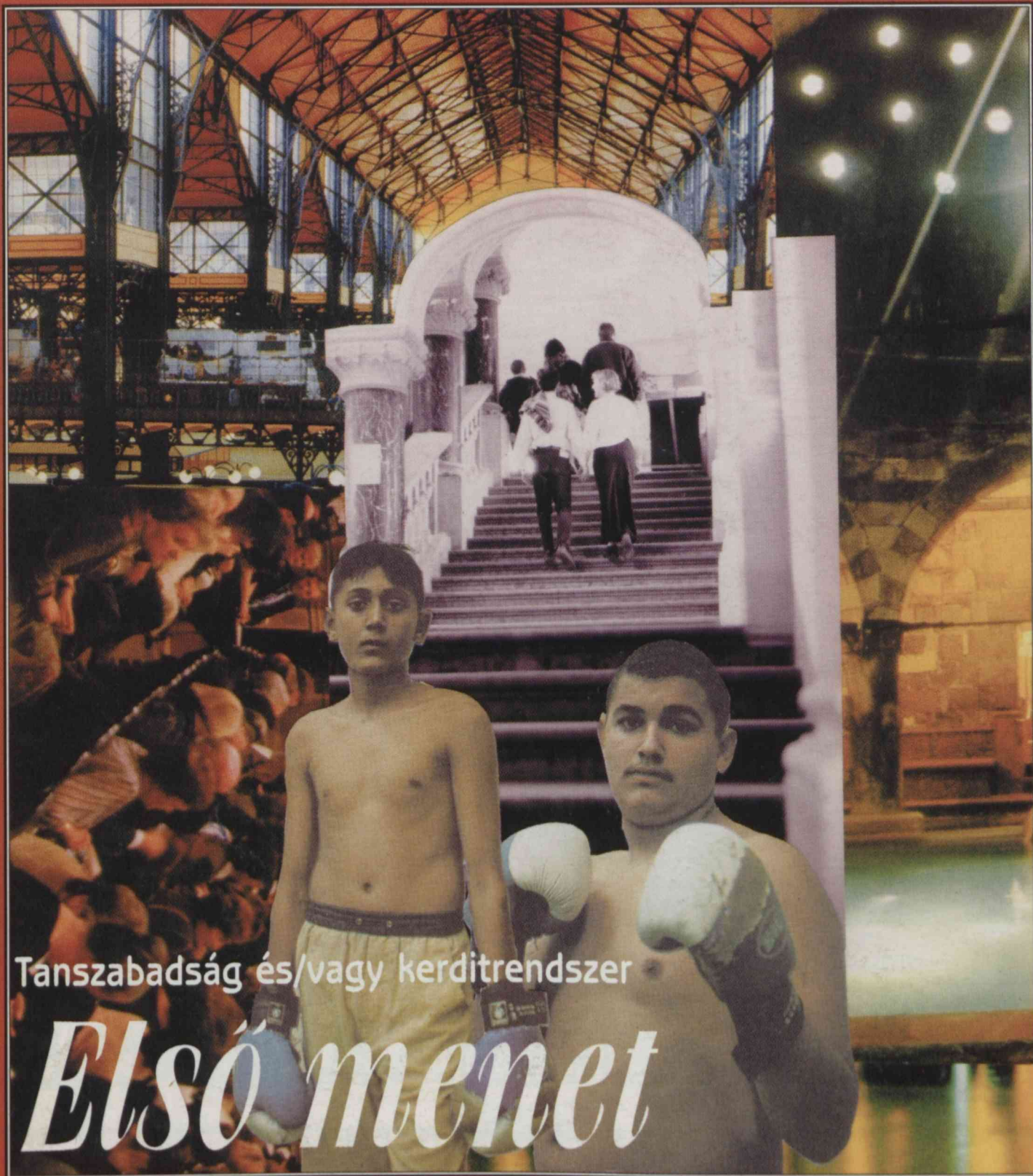
Heveny fiúk

Középpontban a cyberpunk

Antiszemitizmus az egyetemeken

A bölcsészhallgatók lapja

2001. november
VII. évfolyam 2. szám

Tanszabadság és/vagy kerditrendszer

Első menet

Boban Markovic Orkestar

Szegedi Nemzeti Színház
december 6. 19⁰⁰

- by acacia -

A HIRDETÉS NEM KÁROSÍTTJA SÚLYOSAN AZ EGÉSZSÉGET!

TELEFON: 30/389-6714

A Szerk.

Ez nálunk valami betegség, hogy a világon minden dolgnak van magyar változata. Van magyar narancs, magyar tenger, magyar Suzuki, magyar szappanopera, magyar igazság, magyar szerencsekerék, és ráadásként még Franco Neronak is van magyar hangja, ő a legnagyobb magyar sztár. Az a toposz, hogy a magyarság a fejlett országok után való örök kullogásra van kárhoytatva, valószínűleg a csodaszarvas-legendában gyökerezik, és a középkor óta olyan markánsan beleépült a köztudatba, hogy még a szépirodalmi mítoszembereink között is szép számmal szedte áldozatait.

Hiába, hiú ember a magyar, csak kár, hogy ilyen kevés van belőle, egyébként maga alá gyűrné az egész világot. Különbö megteszünk mindent az ügy érdekében, masszív kívándorlással már sikeresen beszivárogtunk a világegyetem minden négyzetméterére (az FBI honlapján például mindig van körözött magyar bűnöző, legutóbb pedig egy vicces, manipulált fényképen tűnt fel egy magyar turista: a férfi a Word Trade Center tetején mosolyog, a háttérben meg ott settenkedik a repülő).

A magyar embernek még van egy olyan tulajdonsága is, hogy ha van neki valamije, ami hazai fejlesztésű, ami működik, mert a magyar viszonyokra van kitalálva, akkor azt - amint lehetősége nyílik rá - azonnal lecseréli valami másra (például amerikaiakra). Ebben a lecserélős projektben döntő szerepet játszik az irigység, a fent említett toposz, valamint az a téveszme, hogy mások (az amerikaiak) azért tartanak ott, ahol, mert ők - sokkal okosabbak lévén - sokkal jobb dolgokat tudnak kitalálni (és nem mondjuk azért, mert a tudós embereket megvásárolták a piacon kilóra). Volt nekünk például oktatási rendszerünk. Nem valami liberalizált csúcsmínőség, csak ilyen kis gagyi kommunista (meg annál is régebbi), tanfelügyelői hálózattal, elitképzéses egyetemmel, a középiskolások között világviszonylatban kimagasló olvasási képességekkel és természettudományos ismeretekkel.

Ez a rendszer tele volt hibával. Nem volt például liberalizált (amerikai), és statisztikailag nem lehetett kimutatni benne, hogy az ország háromnegyede (a szarvasokat és a molylepkéket is beleértve) a felsőoktatásban tanul. Ellenben a közoktatás átjárható volt, nem volt kétévente új tanterv, az egyetemre pedig nem lehetett bekerülni hatvan ponttal háromszázadiknak az évfolyamban.

Szenátor

Kari tanács a kreditről	4
Változások a felvételi rendszerben	
Szeptembertől kétszakosság a BTK-n	7
Fejezetek az egyetem történetéből	
Nyolcvan éves a szegedi felsőoktatás	8

Artlista

Üzenet a teraszról	9
Interjú a Heaven Street Sevennel	
Heveny fiúk a mennyországból	10
Film- és színházkritika	
Portugálok	11
Gondolatok a néptáncról	
Széllal hömpölyögni	12
I love Budapest	13
Harry Potter: jobb, mint a lottó ötös	13

Műhely

Középpontban a cyberpunk

Cyber-kentaur	14
Mi a mi	15
Input	17
Pályázati felhívás	14

Korzó

Az Attilák nagy napja

Magyarok Torontóban	18
Antiszemitizmus az egyetemeken	
Hogyan lett a 30%-ból 80%?	20
Villamosság	21
Egy induló rádió igaz története	
A legjobbak	22

Bölcső

A bölcsészhallgatók lapja

Főszerkesztő: Topán László. Rovatvezetők: Vidákovics Zoltán (Szenátor), Fazekas Gábor (Artlista), Mirnics Gyula (Műhely), Veiszer Alinda (Korzó). Tördelő: acacia. Fotó: Kádas Noémi, archív, internet. Cím- és hátlap: Mirnics Gyula.

Kiadja az SZTE BTK HÖK Felelős kiadó: Nagy Zoltán.
Szerkesztőség: 6722 Szeged, Petőfi Sándor sgt. 30-34. IV. emelet. Telefon: 54-40-00/32-97
E-mail: btkbolcso@freemail.hu
Internet: www.lunapapa.hu/bolcso

Készült a Tisza Press nyomdában. (Felelős vezető: Tiszai Gábor)
Megjelenik havonta 3000 példányban ingyenes terjesztéssel.

Hírek

Ez év novemberében immár tizenharmadik alkalommal került sor a Szeged-Kolozsvár hallgatói csereprogramra. Tizenöt szegedi és ugyanennyi kolozsvári diák tölthetett el három hetet a másik fél egyetemén. Az áthallgató diákok többsége jól tudta hasznosítani a program kínálta lehetőségeket. A szegedi diákok betekintheztek a részben magyar tannyelven is oktató Babes-Bolyai Tudományegyetem belső világába. A kolozsvári diákoknak óriási lehetőséget jelentett, hogy használhatták az SZTE Egyetemi Könyvtárát. A csereprogram a BTK HÖK koordinálásával, a két egyetem vezetésének, az SZTE Hallgatói Önkormányzatainak támogatásával, valamint pályázati forrásokból valósult meg.

Csáki Béla,
a program főszervezője

A Történeti Intézeti Tanács egy ellenszavazattal és egy tartózkodással meghozott döntése értelmében Dr. Karsai László vezetésével tanszéki csoport alakul a Legújabbkori Egyetemes Történeti Tanszék berkein belül. A háromfős csoport (Karsai László, Pándi Lajos, Tomka Béla) előreláthatóan teljes szakmai és gazdasági függetlenséget élvez majd. A tanszéki csoport megbízatása 2002. június 30-ig szól, az esetleges vitás kérdésekben az Intézeti Tanács dönt. A hírhez kapcsolódó információ, hogy a történezhallgatókat a következő félévtől ez a csoport szigorlatoztatja – írásban.

Kari Tanács a kreditről

November 22-én tartották a félév második rendes Kari Tanácsának ülését, mely elsősorban a Bölcsészkar Tanulmányi és Vizsgaszabályzatának kreditésített változatát tárgyalta. A szabályzatot Bagi Ibolya oktatási dékánhelyettes terjesztette elő, aki elmondta: a kreditrendelet alapján ez év október 30-ig kellett elkészíteni a különböző szakokon a kreditterveket. Ezek mára majdnem az összes szakon elkészültek. A tervezetek véglegesítésére március környékén kerül sor.

Dr. Berta Árpád dékán arra kérte a tanácstagokat, hogy ne nagyon bonyolódjanak felesleges vitába a vizsgaszabályzatot illetően, a tanácsülés csak a problémák felvetését szolgálja, melyek kiküszöbölésének fórumai majd az intézeti kreditfelelősök és a szakgazdák értekezletei lesznek.

Az ezt követő jó másfél órás disputában számos információ, probléma és javaslat elhangzott; melyek közül leginkább az alábbiak találhatók érdeklődésre az érdektelen hallgatók körében: az első és legfontosabb, hogy a kreditrendszer – a Tanács egyhangú határozata alapján – felmenő rendszerben vezet be, tehát az csak arra lesz érvényes, aki jövő szeptembertől első lesz.

A tervezetben (a könnyebb eligazodás végett) el lesznek különítve a kreditrendszerben és az eddigi rendszerben tanulóakra vonatkozó rendelkezések.

Megszűnik az „évhalasztás” és az „egyéni tanulmányi rend” fogalma, helyettük az „évkiha-

gyás”, illetve a „kivételes tanulmányi rend” kifejezést használja a tervezet. Szintén megszűnik a „rektori méltányosság”: ezt a kategóriát leutalták kari szintre, ezentúl a dékáni méltányosság egyenlő ezzel a fogalommal.

Megoldásra vár a kreditakkumuláció problémája, azaz: mit kell teljesítenie a hallgatónak ahhoz, hogy beiratkozhasson a következő félévre. Pontosítani kell azt is, hogy egy bizonyos teljesítmény pótlására mennyi idő jár a hallgatóknak, valamint azt, hogy a kredit-teljesítményből hogyan fogják kiszámítani a tanulmányi átlagot.

Feltehetőleg korlátozni fogják a tanárszak felvételt, hogy miként, az egyelőre az elkövetkezendő idők muzsikája. Ennél örömtelibb hír, hogy a Hallgatói Önkormányzat javaslatára az illetékesek minden bizonnyal meg fogják fontolni a gyakorlati utóvizsga (gyakUV) bevezetését is.

Mivel a Hallgatói Önkormányzatnak egyetértési (vétó-) joga van a tervezet ügyében, a kar vezetésének és a kreditfelelősöknek további egyeztetésekre van szükségük az önkormányzat kari tanácsi és intézeti képviselőivel, valamint a Tanulmányi Bizottsággal.

A problémák tehát felvetettek, a tervezet véglegesítése tavasszal lesz, végül szeptembertől itt a kredit. Az a bölcsészhallgató pedig, aki ebből már kimarad, csináljon tölcsért a kezéből és kiáltson vidáman, mert a sors megkímélte egy-két agysérvtől.

V. Z.

Megalakult a Magyar Goethe Társaság Szegedi Tagozata. A november 17-ei alakuló ülésen Manfred Osten, az NSZK egykori budapesti nagykövete tartott előadást. A társaság fő célja, hogy Goethe életművét a filológián túl is megszerettesse. A Szegedi Tagozat elnöke Dr. Bernáth Árpád egyetemi tanár.

Az Egyetemi Tanács október 29-i ülésén gyakorlatilag változatlan formában fogadta el azt a kollégiumi alapszolgáltatásokról szóló szabályzatot, amelyet korábban pontosítási kérelemmel utasított vissza. Az eredeti

tervezethet képest csak a jogorvoslati út leírása változott meg. A témával kapcsolatban előző számunkban olvashatnak részletesebben.

A Bükk-fennsík tavasszal is várja a sportolni vágyó főiskolásokat, egyetemistákat. Április 12. és 14. között immár tizenkettedik alkalommal rendezik meg a Szarvasúzők elnevezésű főiskolás-egyetemista váltó-futóversenyt.

Az első megmérettetésre április 12-én pénteken kerül sor: a futók a Szépasszony-völgyben vívják meg első csatájukat, még

a boroskancsókkal szemben. Másnap (osan) következik a futás; az Eger-Miskolc távolságot hosszabb-rövidebb szakaszokra felosztva kell teljesíteni. A versenyt követő este ismét buli, immár Miskolc egyetemi klubjában.

A szervezők tizenkét fős csapatok (négy fiú, nyolc lány) jelentkezését várják. Nevezni 2001. december 31-ig olcsóbban (14000 Ft), jövőre kétezer forinttal többért lehet. További információk az Interneten a www.uni-miskolc.hu/~diakdeer honlapon, valamint a diakdeer@gold.uni-miskolc.hu email-címen.

Gondolatok arról, miért ne nézzük madárnak a bölcsészhallgatót

Szabad élet, mi lesz veled?

2002-től egyetemünkön is bevezetik a kreditrendszert. Az alábbi írás szerzője a legnagyobb szak, a történelem követelményeinek változásáról fejti ki véleményét. Azaz: hogyan lesz a teljes tanszabadságból kötött képzésű kreditrendszer, amely mindössze egy dologban hasonlít a nyugat-európaire, ez pedig a keresztségben kapott neve...

Hurrá! A Mindent Megváltó Magasságos Központi Akarat megteremtette nekünk az egyetemi történelem-oktatás eurokomform alapjait! Jövőre kreditrendszerben tanulhatnak a bejövő évfolyamok és a félévet ismétlő jelenlegi elsőévesek! Ennek (általam felfogott) lényege, hogy bizonyos kurzusok teljesítésével bizonyos, úgynevezett kreditpontszám szerezhető. Például egy szimpla kis szeminárium mondjuk egy pontot ér, egy húzószabb kollokvium kettőt-hármat, egy szigorlat ötöt, a szakdolgozat meg egyenesen huszonötöt! A jövő történéskének a képzési idő végére száznegyven ilyen kreditpontot kell összeizzadnia, természetesen nem csak úgy a hasára ütve, válogatva a kurzusok (s a velük megszerezhető kreditpontok) között, hanem szigorú, az eddigieknél szigorúbb rendben. Meghatározott kreditet kell szereznie gyakorlati jegyekből, kollokviumokból és kötve van más szempontokból is. Így például alapozó képzésből (mely talán segédtudományokból, latinból, historiográfiából, művészettörténetből stb. állna) tizenöt kreditnyit kell összehozni, míg az úgynevezett törzs- és alapképzésből nyolcvanat. Ehhez jönnek még az általánosan művelő és a nem szakterületi kreditek, melyek egyszakos képzés esetén akár száz pontra is rúghatnának! (A „nem szakterületi” kreditek száma meg van határozva, az idézőjeles kifejezés viszont nincs definiálva.) A rendszer minisztériumi kidolgozói tehát nagyvonalúan bántak egyes kifejezésekkel, más területen viszont egy sebész precizitásával dolgoztak, mert például a szemináriumokhoz kötött szerezhető kreditpontszámok arányát érett megfontolás után harminckilenc százalékban látták jónak megjelölni. (Nem ám csak úgy nagyjából harmincöt-negyven százaléknak!)

A cél bizonyára az, hogy felsőoktatásunk rendszerét és színvonalát a harmadik évezred kihívásaihoz igazítsák. Kötve hiszem, hogy ez magában üdvös és mindent elrendező megoldás lesz, a kreditrendszer mellett egy kicsit komolyabb lét sem ártana csurgatni a jövő értelmiségi képzésébe. Mert hát az egyetemi infrastruktúra és kubatúra (termek száma és nagysága, könyvtári lehetőségek, számítógépes ellátottság stb.) régen nem tart lépést a rohamos „fejlődéssel”. Mert a hallgatói létszámot már csak csillagászati számokkal lehet kifejezni, ezzel szemben az oktatók alig szaporodnak (vesd össze: elbocsátások a Bokros-csomag nyomán). Ezek a tényezők sajnos egyre nehezebbé teszik a tanulást. A színvonalnak pedig, mutasson bármilyen példát a fejlett Nyugat, nem igazán tesz jót az, hogy a felvételi pontszámok már sámliról sem fejelek meg a bányabéka ssssarkát. (Mindezekről persze az új hallgató nem tehet. A golya csak belecsöppen egy rendszerbe, körül néz, majd négy év alatt megpróbálja magát áthámozni a gyakjegyek és vizsgák végelethatalatlan során.)

Mindezek persze többé-kevésbé adott, illetve törvény által meghatározott dolgok, talán kár is a printert koptatni miattuk. Ami írásra készített, az az volt, hogy információim szerint az oktatók és a hallgatók között nincs teljes egyetértés a kreditrendszer gyakorlatba való átültetésének mikéntjeiről. Előrebocsátom: minden tisztelem azoké az oktatóké és hallgatóké, akik az új rendszert a fentebb leírt akadályozó tényezők ellenére mind a szakma, mind a hallgatók iránt felelősséggel gondolkodva próbálják lábra állítani.

A nézeteltérés a Történelmi Intézeti Tanácsban a szigorlatok kérdésében alakult ki. (Nem csoda. Kis kredit, kis vita, nagy kredit, nagy vita.) Zimonyi István, a javaslat előterjesztője a törvényi előírások figyelembe vételével négy, azaz korszakonként egy-egy szigorlatot javasol, amelyet év végén, egy vizsgaidőszakban, egyetemese-magyar megosztásban kellene teljesíteni. Ha viszont valamelyik részjegy a kettőből elégtelen, az egész szigorlatot ismételni kell.

A hallgatók javaslata az lenne, hogy a két rész külön-külön félévben teljesíthető legyen, s mindkettő sikeres letétele után kapja meg szigorlati érdemjegyét a hallgató.

A hallgatók javaslata nyilván a könnyítés felé hat. Az oktatók egy része viszont úgy véli, ha valaki másik szakot, szakokat vesz fel, hát ossza be jól idejét a szorgalmi

Kredit? Mi már nagyon várjuk!

Bővülő választék

és vizsgaidőszakban. Különben meg régebben is volt kétszakos képzés, azt is el lehetett végezni.

Igen ám, de a hallgatók többsége az egyetemi parkolópályán hamar rájön, hogy a mai munkaerőpiacon outsidernek sem lesz jó egy árva szakkal, ezért kénytelen erőlködni. Ha egyéb szakjain is év végére jön be egy-egy ilyen vizsga (vagyis az eddigi szigorlatok kétszerese!), könnyen megoldhatatlan feladatok elé néz. A régi kétszakos képzés párhuzamba állítása azért nem jó, mert akkor a kollokviumok és gyakorlati jegyek rendszere nagyjából lefedte a szigorlati anyagokat, azokat már „csak” ismételni kellett. A mai rendszerben ez már nincs így. (Hogy ez jó, avagy nem, nem tudom, de a lényegen nem változtat.) Az oktatói oldal ennek megoldására korszakonként nem egy, hanem két kötelező kollokvium bevezetését javasolja. Ennek elfogadásával viszont a tanszabadság elve szorult háttérbe.

A helyzet tehát bonyolult. Én, talán szerénytelenül, de mindenképpen jóindulattal

a következőket ajánlom a döntéshozók figyelmébe: számolni kell azzal, hogy a hallgatók jelentős része fog más szakon is tanulni. A hallgatók igen kis rész fog egy lendő tudós, és/vagy egyetemi oktató képességeivel, ambícióival, elkötelezettségével megáldva tanulni. (Sőt az előképzettséggel is egyre több probléma lesz.) Véleményem szerint a szigorlatok anyaga eddig is nehezen megtanulható mennyiségű volt. Ráadásul a rendszer azt büntette, ha valaki végig akarta olvasni a szigorlati kötelező olvasmányokat. Tudniillik ha egy átlagos képességű és érdeklődésű hallgató félév elején nekivágott annak a néhány ezer oldalnak, természetesen úgy, hogy megírt közben egy-két referátumot, olvasott szemináriumra és készült azért a kollokviumokra is, esélye nem volt végigérni. Sőt, az anyagot teljes egészében megszerezni sem sikerülhetett, mert pl. a tíz-húsz éve kiadott könyvek száma a könyvtárakban csökkent, a hallgatóké meg ugye... (Ezeket a sorokat úgy mertem leírni, hogy a félévek többségében eleinte talán biztató, de a végére

mindig kisebb-nagyobb kudarcral járó kísérletet tettem a mindenféle irodalmak végigolvasására. Egyszer sem sikerült! Így azután a szigorlaton vagy szerencsém volt, vagy másodjára is szerencsét próbálhattam.)

Úgy gondolom, ha ezekről az anyagmennyiségekről egy vizsgaidőszakban kell számot adni, annak eredménye végül a színvonalas lesz. Tovább terjednek, esetleg még szűkebb terjedelemben a „csodás” tételsorok és olvasmánykivonatok, talán továbbfejlődnek a fegyverrendszerek, de a hallgatók nem fognak többet tudni. Sőt mivel eleve teljesíthetetlen (vagy nagyon nehezen teljesíthető) feltételeknek néznek elébe, a valódi tanulást feladva, kisebb valós tudásra tesznek szert. Ez pedig nem lehet cél.

Nem lehet cél viszont a hallgatói szempontból első ránézésre igen szimpatikus megoldás sem, hogy végletesen szűküljön az elsajátítandó anyag (amellett, hogy némi ésszerűsítésre – például az irodalom elérhetőségének figyelembe vételére – szerintem szükség lenne). Enélkül viszont nem hiszem, hogy reális (és ész érvekkel magyarázható) lenne az év végi „összevont” szigorlat.

A megoldás az lenne tehát, ha az oktatói oldal belemenne a kétrészes, részenként ismételt szigorlati rendbe, olyan anyag-összeállítással, amelynek kidolgozásába, legalább véleményezési joggal, belevonnék a hallgatók képviselőit is. (Ez utóbbiról kőszá hírek röpködnek a legújabb kori egyetemes tanszék új tanszéki csoportjának vezetője, Karsai László felől. Mindenképpen üdvözlendő próbálkozás lenne!)

A történelem szakon tehát a bölcsész nem röpködhet tovább szabad madárként korszakok és kurzusok között. Remélem azonban, hogy – ha szabályozzák is a repülő pályáját – a repülés élményétől nem fosztják meg, és nem fognak a jövőben történelemhallgatói tömegesen „végső” repülésre indulni egyetemünkről...

Lipták Attila
V. történelem

www.lunapapa.hu/bolcso

A portál, mely a Bölcsőt ringatja.

Változások a felvételi rendszerben

Szeptembertől szakpárok a BTK-n

A jövő tanévtől kezdve – a kreditrendszer bevezetésével párhuzamosan és összhangban – jó néhány szak kizárólag csak szakpárosításban vehető fel karunkon. Az átállás az új képesítési feltételek és a szintén szeptemberben induló kredit miatt nagyon nehéz és bonyolult, és néhány kisebb-nagyobb kérdés még mindig tisztázásra vár.

Egészen 1991-ig léteztek szakpárok a bölcsészkaron. Az azóta eltelt tíz évben – egészen idén júliusig – nagy volt a hallgatói szabadság e téren, hiszen minden „A” szakot önmagában is fel lehetett venni. Természetesen lehetett többszakos a hallgató, de minden szakja független volt egymástól.

Az Oktatási Minisztérium (OM) az egyetemek törekvéseivel összhangban évek óta készül a régi rendszer újbóli bevezetésére. Érthető, hogy egy tanári diploma értékebb a közoktatás számára, ha két szakon szerezte az illető.

A BTK-n szeptembertől – az új rendszer értelmében – megkülönböztetjük az úgynevezett társított szakokat. Ezek esetében a képzés egyszakossága megszűnik, nem lehet önállóan felvenni őket. Például, ha valakinek élete vágya néprajzot tanulni, mu-

száj lesz egy másik szakra is felvételiznie, és a kettőt együtt végeznie. Ahhoz, hogy felvételt nyerjen rá az illető, a vele kötelezően párosított másik szakon is sikeres felvételi vizsgát kell tennie. Ilyen csoportba tartoznak ezentúl az altajisztika, amerikanisztika, bolgár, kommunikáció, informatikus könyvtáros, latin, néprajz, pedagógia, szerb és ukrán szakok. A kar – kielégítve az esetleges hallgatói igényeket – sokféle variációban meghirdette ezeket a szakokat, így néhol igen extrém párosítások is kialakultak, mint például az altajisztika-pedagógia esetében. A tanulmányok során a szakok függenek egymástól, diplomát csak az a hallgató kaphat majd, aki mindkét szakon teljesítette a képzési követelményeket.

Több szak továbbra is végezhető lesz egyszakos képzésben, illetve más, szintén önálló szakkal párosítva (történelem, magyar, angol, német, francia, orosz, olasz, spanyol, filozófia, vallástudomány). Maximum két szakra lehet felvételt nyerni. Természetesen több szak is fölvehető, költségtérítéssel formában. Az a szabályozás pedig még nem világos, hogy a kétszakos, de más-más évfolyamokon tanuló hallgató hogyan és mikortól fizessen vagy ne fizessen költségtérítést, ugyanis a tavalyi finanszírozási rendelet a júliusban kiadott képzési követelmény-nyel üti egymást.

A számok nagyon beszédeseek: jelenleg az SZTE 5500 bölcsészhallgatójának kb. harminc százaléka tanul két szakon. Ha azt is tudjuk, hogy egy kétszakos

hallgató után a bölcsészkar a normatíva körülbelül százhusz százalékát kapja, akkor megértjük, hogy minden oldal – minisztérium, közoktatás, egyetem, hallgató – érdeke közösen érvényesül. Vagy csak érvényesülne?

Dr. Bagi Ibolya, oktatási dékánhelyettes szerint az elgondolás jó, megfelel az egyetemek belső törekvéseinek. Azonban néhány méltánytalannak nevezhető esetet ő is fontosnak tartott kiemelni.

Hiába a közös akarat és érdek, a megvalósításba és tálalásba egy kis hiba csúszott. Ugyanis az egyébként már évek óta érlelődő, az új változásokat tartalmazó bölcsész-képesítési rendelet idén júliusban látott napvilágot, rendelkezései azonban már jövő szeptembertől érvényesek. Így leendő néprajzkutatónk csak decemberben – a Felsőoktatási Felvételi Tájékoztatóból – fogja megtudni, hogy több tárgyból kell készülnie, ráadásul szakpárra. A bökkendő pedig az, hogy a Felsőoktatási törvény előírja, minden lényeges változtatást a kihirdetést követő két éven túl szabad bevezetni. Az OM a főnti változásokat az „egyéb” jelzővel látta el, ezért nem tartja rá érvényesnek a két évet. Mondván, hogy csak az lenne lényeges változtatás, ha ezentúl magyar szakra matekból kellene felvételizni.

Mi történik, ha egy, a régi rendszerben felvételt nyert hallgató visszabukik az új szabályozásba, ráadásul úgy, hogy az addig önálló szakát ezután csak párban végezheti? Joggal mondhatja azt, hogy őt még a régi feltételekkel vették föl, azonban ha bekerül abba az évfolyamba, amely már az új rendszerrel indult, rá is kötelező jellegű lesz az.

Vagy mi történik akkor, ha egy már bétékás emberke az egy szakja mellé föl akar venni egy másikat, immár az új szabályozás keretein belül? Mindkét rendszerben tanulni fog, az új és a régi képesítési feltételek alapján, ráadásul a kreditrendszerrel megfűszerezve?

A sok tisztázatlan kérdésre, a még homályos normatívákra csak a gyakorlat tudja majd megadni a választ.

Dányi Andrea

Fejezetek az egyetem történetéből

Nyolcvan éves a szegedi felsőoktatás

Már a XVIII. században is voltak törekvések Szeged városában felsőbb oktatás megteremtésére. A próbálkozások azonban mindig szembetalálták magukat a Habsburg-önkénnyel: az uralkodócsalád igyekezett elfojtani a nemzeti törekvések ez irányú megnyilvánulásait is. A kiegyezés után azonban fölerősödhetnek az egyetem alapítását támogató hangok. A város életében új időszámítást az 1879-es nagy szegedi árvíz hoz, s az elpusztult, de új városként – többek között az épen maradt vár gótikus (!) és reneszánsz (!) épületeinek köveit is fölhasználva – föltámadó település, ahol hatalmas paloták épülnek, méltónak igyekszik mutatkozni egy egyetem létrehozására is. A támogatók között van az egyik újszegedi kollégiumunk névadójaként ma sem elfeledett Herman Ottó is, aki a várost nyolc éven át az Országgyűlésben is képviseli. Azonban a szegediek nincsenek könnyű helyzetben: Budapesten és Kolozsvárott ekkor már működik egyetem, a harmadik helyre pedig a királyi Pozsony és a címvis Debrecen is jobb eséllyel pályázik... Az újabb „nagy ugrást” Szegednek megint csak egy katasztrófából való sikeres talpraállási kísérlet jelentheti.

1918 karácsonyán kevéssé várt vendégek látogatják meg Kolozsvárt: a román csapatok Vitéz Mihály példáját követve igyekeznek valóra váltani a dák és római nép minden előnyös tulajdonságát ötvöző román nép több évezredes álmát: az ősi román területek (Moldva, Havasalföld és Dácia) újraegyesítését. A megszálló csapatok a kolozsvári magyar egyetem működését lehetetlenné teszik, és minden ellenkező magyar kísérlet dacára a clujai egyetem román és francia tanárokkal nyitja meg újra kapuit, a beígért marosvásárhelyi magyar egyetem nem állhat fel (ugye kicsit ismerős?), a magyar tanároktól hűségesküt követelnek, többüket kiutasítják. A távozók – összefogva a pozsonyi egyetem úgyszintén kiebrudalt tanáraival – a magyar székesfővárosban nyernek ideiglenes elhelyezést, ahol előadásaitak épp annak a Horthy Miklósnak a kormányzóvá választásakor (1920 márciusában) kezdhetik meg, akinek a megelőző évben ellentengernagyból ellenhadügyminiszterre való előlépését csodálhatták városunk polgárai. Majd – akárcsak a tanácskormány elleni harcban – ismét jön egy szegedi, de az előbbi-

nél jóval békésebb és előremutatóbb gondolat: a '21. évi XXV. törvénycikk értelmében az antant megszállásából ocsúdó Tisza-parti városban nyerhet valóban végleges elhelyezést a Magyar Királyi Ferenc József Tudományegyetem. A még Erdélyben tartózkodó tanárok is szegedre költöznek, ahol 1921 őszen indulhat meg az oktatás az universitas mind a négy karán (bölcészeti, jogi, orvosi és matematikai-természettudományi). Az egyetemi hivatalok és az orvosi kar kivételével valamennyi fakultás a Királyi Tábla épületébe kerül (a jelenlegi központi épület a Dugonics téren). A természettudományi intézetek az állami főgimnázium épületében (a mai Irinyi) nyernek elhelyezést, az orvosi intézetek és klinikák a fémipari szakiskolában (a Mars téren, a jelenlegi ÉFK-központban), a helyőrségi, s részben a városi kórházban (a Szent Rókus templom mellett) lelnek otthonra. A Közművelődési Palotában (ma Móra Ferenc Múzeum) működő Somogyi Könyvtár és a közgyűjtemény is szoros kapcsolatra kerül az egyetemmel. Ugyanakkor a már ezt megelőzően létesített tanítóképző az egyetemtől független intézményként működik tovább. A konszolidálódó viszonyok idején az FJTE megünnepelheti 1872-es, a kincses városban történt alapítását, azaz ötvenedik születésnapját. S ekkor kezdődhet meg az a városképi jelentőségű építés-sorozat, (amelyet egy ugyanilyen horderejű bontási munkálat, a Tisza-parti barokk házak jó részének eltüntetése előzött meg), melyvel Szeged belvárosa a máig tartó campuszá válás útjára lépett: az időnként magas, szőke szeszélyes folyam mentén klinikák, intézetek és internátus épül, melyek kor- és célszerűségükben is meghaladják a Szamos városában hagyott infrastruktúrát.

A gyors ütemű fejlesztés a kor társadalmi és politikai ellentmondásai miatt természetesen korántsem lehetett zökkenőmentes. Az egyetem történetének néhány Horthy-korszakbeli képét sorozatunk következő részében villantjuk fel.

H. Z. I.

(A cikk bővebb változata a www.lunapapa.hu/bolcso címen olvasható, mely elérhető a BTK HÖK honlapjának linkajánlójáról is: www.btkhok.hu)

Üzenet a Teraszról

Aki odafigyelt az elmúlt usque egy évben a főiskolán és az egyetemen kiaggatott plakátokra, vagy néha elsodorta a sors a Garázs mellett, az megfigyelhette, hogy – többé-kevésbé – havonta egyszer a szokásosnál jobban megpezdül az Alsóvárosi Kultúrház élete.

Igen, igen. Ez a jelenség azt jelenti, hogy aznap este a teraszosok készülnek valamire! S hogy mire? A Drótosok arra, hogy megosszák mélyenszántó írásait a nagyérdeművel, a főiskolás, egyetemista feltörekvő festők és grafikusok arra, hogy végre élénk tárhassák képeiket. A Teraszon színészi tehetséggel megáldott ismerőseink, barátaink is végre megvalósíthatják önmagukat, a korántsem sztárolt és érdemeiken alul értékelt zenészek pedig a húrok közé csaphatnak.

Ez történt november 19-én is. A Drót nevű irodalmi folyóirat kis csúszással megérkező három képviselője a hangulati alapot szerette volna megteremteni... Netán az öngyilkossághoz? Nnno mindegy, az tény, hogy ők nagyon jól érezték magukat; aztán ittak egyet az egészségünkre. Benkő

Zsuzsa alakítása előtt viszont csak elismeréssel tudok tisztelegni: Júlia című saját monodrááját adta elő.

Ez alkalommal két együttes is terítékre került: a Rügyek és a kecskeméti Uzgin Úver. Előbbi az akusztikus hangszereken előadott, sok dobbal, ritmussal megtámogatott, „ősmagyar” szellemiséget idéző zenék kedvelőinek okozhatott felejthetetlen élményt, míg utóbbi a világzenei jellegű, egyéni hangzású számokért epekedőket elégíthette ki teljes mértékben. Ráadásul még a színpadkép is hozzá tudott adni a hangulathoz – gyertyák, füstölők, egészséges félhomály, miegymás – ami nem igazán jellemző a koncertekre manapság.

Az est „nonpluszultójaként” a fő-fő szervezők is aktivizálták magukat, hogy úgy mondjam tettelesen is. Megmutatták ne-

künk, hogyan kell szakszerűen befesteni egy „magyar szürkét” megmintázó életnagyságú papírbikát.

Tehát megint volt minden, ami szemcsájának ingere: jó előadás, jó zenekarok meg hideg sör a büfében. Isten tartsa meg őket – a szervezőket, a szereplőket – jó szokásukban!

Petőcz Gergő
(deogratias@freemail.hu)

Sokkal többet tudhattok meg a Terasz estjéről, ha felkeresitek a Villanybölcsőt! (www.lunapapa.hu/bolcso)

HP. Egy ideje feltehetően nem csak a Házi Pálinka, vagy a Hewlett-Packard ugrik be e rövidítés hallatán az egyetemistának sem, hanem Harry Potter is.

J. K. Rowling sikerkönyve meghódítani készül a világot. Ez nem is csoda, hisz már hozzászokhattunk, hogy minden évben egy újabb mesehullám söpör át kis hazánkon és a nagyvilágon. Kezdődött valamikor a nyolcvanas évek Moncsicsi babájával, majd durvultak a mesék: G. I. Joe katonák makettjeit gyűjtöttük egykoron az ált. isk. negyedik osztályában, később jöttek a még vadabb Dragon ballok, Pokemonok...

A különbség csupán az a japán öldmeganyád kultusz és a roxforti mese között, hogy míg az előbbinél a film készítette arra a gyereket, hogy anyukájával megvetesse az éppen aktuális zseb-szörnyet, addig Harry Potternél a már-már elfeledett könyvolvasás hatására szereztek be a kiskorúak a HP-s csokibekát, amihez jár egy varázsserejű kártya is.

Sokáig J. K. Rowling sem járult hozzá, hogy meséjét megfilmesítsék, aztán természetesen mégsem tudott a haladással szembeállni, és beadta derekát. Az viszont a becsületére legyen

Harry Potter: jobb, mint a lottó ötös

mondva, hogy tartotta szavát, amikor azt ígérte, hogy csak abban az esetben járul hozzá a megfilmesítéshez, ha azt angolai szereplőkkel, és angolai világpremierrel készíti el az amerikai stúdió.

Az viszont tény, hogy a munkanélküli angolai tanár néni szimplán a könyvek kiadásából is úgy meggazdagodott, mintha ötöse lett volna a lottón, a film pedig már a bemutató utáni napokban minden addigi rekordot megdöntött. És majd ezután kezdik csak igazán vásárolni a mesebeli kabalákat, játékokat, satöbbiket.

Igaz, a legfanatikusabb Harry Potter hívek kisebb-nagyobb kifogásokkal fogadták a „celluloid” változatot, amiről számtalan internetes fórum is tanúskodik. A főként a mesehősök nevén bejelentkező rajongók egyik legnagyobb problémáját az jelenti, hogy a „lapokon” göndör és alultáplált varázsló-tanoncot egy teljesen egyenes hajú, és korához képest megfelelő súlyban lévő gyerek játssza a vásznon. Ennek ellenére nagyon csodálkoznék, ha nálunk nem lenne kasszasiker a Harry Potter és a bölcsek köve című film.

Kiss Gergely
(kissgery@index.hu)

Heveny fiúk a mennyországból

Interjú a Heaven Street Sevennel

November közepén a JATE Klub vendége volt a HS7. Még a koncert előtt, de már a beállítás után beszélgettem Szűcs Krisztián énekessel, Németh Róbert basszgitárossal és Balczer Gábor gitárossal.

Bölcső: *Ha minden igaz, akkor márciusban jelenik meg az új albumotok. Folytatjátok az elektronikus elemek becsempészését a muzsikába?*

Szűcs Krisztián: Folytatjuk, sőt arányait tekintve még több helyet foglalnak majd el ezek az iszonyatos kütüüzések. Közben meg mégsem, mert jobban belesimulnak majd a zenébe.

B: *Lehetetlen elektronikus elemek nélkül modern hangzást létrehozni?*

SzK: A modern hangzás sokélű dolog. Vegyük például a Placebo zenekart, akiket ha meghallgat az ember, nem is gondolja, hogy ők is használnak ilyen elektronikus dolgot, mert ez ahhoz kell, hogy a viszonylag tradicionális hangzás tökéletesedjen.

Balczer Gábor: Másrészt lehet a legmodernebb hangzás a legrégebbi is. Mondjuk a hatvanas évek hangzása, lehet, hogy most modern.

B: *Az új albumon is magyar nyelvűek lesznek a számok?*

SzK: Így van. De ha minden jól megy, akkor februárban majdnem az összes számot felvesszük angolul is.

B: *Előző lemezetek, a Cukor már csak magyar nyelvű számokat tartalmazott, míg a Goal dalai még mind angolul szóltak. Miért énekeltek először angolul? Kinek szóltak ezek a szövegek?*

SzK: Ezek senkinek nem szóltak, a magunk örömeire szóltak, meg a kollégiumnak, ahol ezeket a dalokat akusztikus gitárokon elővettük. Valahogy úgy jött, hogy angolul fogunk számokat írni, mert a kedvenc zenekaraik szintén angolul énekeltek, és úgy éreztük, hogy ennek így kell megszólalnia. Egyébként valahol még a mai napig úgy gondolom, hogy ennek a műfajnak az angol lenne a nyelve.

B: *A közönség mit szól ahhoz, hogy nyelvet váltottatok?*

SzK: Éppen Szegeden volt, amikor legelőször játszottuk az első magyar nyelvű számunkat. Egy pillanat alatt teljesen megváltozott a kapcsolat a közönséggel, pedig nem is hallották soha a számot, és valószínűleg a szöveget sem értették, mert elég szarul szólt a cucc.

B: *Olyat is olvastam, hogy néhányan követelték, hogy továbbra is angolul játsszatok.*

BG: Ezt a rajongótábornak az ortodox része mondta, akik úgy gondolják, hogy ne játszunk pénzért, meg ne csináljunk lemezt.

B: *A zenére kihatással van az, hogy most már magyarul szólnak a szövegek?*

BG: Nem hiszem, mert a Szűcs először angolul írja meg.

SzK: Először ilyen kamu angollal írom meg. De biztos egyébként, hogy valamiféle hatással van rá, mivel a nyelv is alakítja a zenét, nem csak a zene a nyelvet.

B: *A koncertalbumot miért ilyen kis példányszámban adtátok ki?*

SzK: Igazából ezt nem mi találtuk ki, mert az akkori kiadónk adta ki. Viszont azoktól elnézést kérnék, akik esetleg megvásárolták a koncertvideót, mert az teljes tragédia. Anélkül jelent meg, hogy mi előtte láttuk volna. Gyakorlatilag néger alagútfúrók a sötétben... Semmit nem látni rajta.

B: *Első lemezeteket a Tick Tock No Fear nem adjátok ki újra? Mert abból is nagyon keveset dobtak ki annak idején.*

Németh Róbert: Hát ez már két éve megy, hogy mikor adjuk ki... Ha minden jól megy, talán jövőre.

SzK: Ha már itt tartunk, arról az egyik számnak felvettük a 2001-es verzióját, és rajta lesz egy kislemezen.

B: *1999-ben, amikor az R.E.M. előtt játszottatok, láttam, hogy a koncert után Beter Buck és Mike Mills odament hozzátok, és hosszan beszélgettetek. Mit mondtak?*

SzK: Kértek cédét, de nem tudtuk adni... Csak egyet. Peter Buck végignézte, hogy milyen effekteket használ a Cziba. Remegett a lába szegény srácnak. Aztán megvert valami légikisasszonyt...

B: *Hazájában már kimerülni látszik az a stílus, amit angol gitáropopnak, vagy britpopnak neveznek. Nem féltek, hogy ez hatással lesz a ti népszerűségekre is?*

SzK: Ez, amit mondasz, ez a legnagyobb tévedés. Nincs ilyen, hogy britpop szerintem. Illetve brit pop az van, 1962 óta folyamatosan van, a mai napig, csak a kilencvenes évek közepén valami miatt generációs divat lett belőle Európában, de igazából Magyarországon akkor se volt ennek semmiféle hatása, körülbelül kétszáz embert érdekelt.

B: *Gondolkodtatok-e már azon, hogy mi fog történni veletek mondjuk 2022-ben?*

SzK: Fhú... Én az Astorián akarok koldulni vagy valami ilyesmi... Vagy virágot árulni.

BG: Egy az, hogy azt meg is kell érni...

SzK: Biztosan arra akarsz utalni, hogy meddig lehet csinálni ezt a zenélést...

B: *Igen, tulajdonképpen erre akartam utalni.*

NR: Nyugat-Európában vagy Amerikában meg lehet szépen öregedni zenészként, lehet folyamatosan haladni a generációddal, lehet mindig aktuális zenét csinálni anélkül, hogy ciki lenne. Magyarországon ez kurvára nem megy, egyrészt azért, mert ilyen egzisztenciális para van folyamatosan, aki öregszik, az kapaszkodik bele a státuszába meg a pozíciójába. Másrészt nagyon sok öreg zenész beleesik abba a hibába, hogy nem figyel az új zenékre. Pedig nagyon jó lenne tényleg szépen megöregedni és még húsz év múlva is zenélni, és ne úgy, hogy bohócnak érezd magad, vagy egy ilyen kiégett baromnak.

Fazekas Gábor

(fazekasgabor@freemail.hu)

A www.lunapapa.hu/bolcs cím alatt megtalálod a teljes beszélgetést.

Film Portugálra várva

Azt mondják, a heti egy-két kocsmába járás csökkenti a férfiak stresszállapotát, így nem feltétlenül kell tiltakoznia a nőnek amiatt, hogy ilyen helyeken találkozik párja a haverokkal. Mindez Lukáts Andor filmje kapcsán jutott eszembe. Egressy Zoltán, a film alapjául szolgáló dráma írója jól ismeri a magyar néplelket, hiszen egy kis falu italboltját tette meg színhelynek, ami kitűnő hely találkozásra, álmodozásra. Mindenki ismeri a másikat már a szokásos féldeciből, izgalmat csupán egy arra vetődő pesti macsó teremt, aki alaposan felforgatja a krimó alkoholgőzös légkörét.

A cselekmények hiányát kitűnő dialógusok ellenpontozzák, amelyek beckett-i szitu-

ációt teremtenek. Ezúttal azonban nem egy falusi Godot hiánya tűnik föl, hanem az örök vágy valami elérhetetlen után. A tisztelendő focistakarrierről álmódott, de váltania kellett, Retek vágya a rend, illetve Masninak, a kocsmáros lányának a szíve, az idegen (Bece) pedig „Portugálba” vágyódik. A drámai sorsok a csehó füstjében komikus eleggyé sűrűsödnek össze, egyértelmű megoldás nélkül.

Egressynél az örök vágy áll középpontban, ám megadja a társadalomkritikának is azt, ami jár. Sátán permanens alkoholizmusa csak nyomasztóbbá teszi egyéni tragédiáját – magyar kortűnet. Sörösrekeszes komikus jelenetsora labilis léthelyzetét szimbolizálja, Jucikával (Szirtes Ági) való rituális tánca pedig a megtisztulás utáni vágy ábrázolása.

Miért éppen Portugália? Talán, mert messze van és ismeretlen. A kocsmá kiin-

dulópont, átmeneti megálló, egy kitörési lehetőség – de az is marad csupán. Masni, huszonöt évével csinos jelenség a férfinép szemében, egykor jegyese is volt, de most futó kapcsolat alanya.

A beteljesülés azonban elmarad. Bece (Nagyváradai Viktor) megy tovább saját útján, mint ahogy Masni (Pelsőczy Réka) sem kapja meg az óhajtott boldogságot. Az az érzésem, mintha mindannyian „portugálok” lennének egy kicsit, olyan vágyakkal, amik nehezen vagy esetleg soha nem is valósulnak meg. Lukáts Andor filmje egy feltételes megállót kapott kameravégére, ahonnan sokfelé elindulhatunk, mégsem jutunk biztosan a célhoz. Portugália, a végállomás sokaknak nagyon is messze van.

Molnár Gábor
mediagabo@freemail.hu

A cikk (jóval) hosszabb változata lapunk honlapján,
a Villanybölcső oldalán olvasható.
(www.lunapapa.hu/bolcső)

Portugálok

Színház Tragikomédiából siralmas komédia

Kisszínház, ismerős tömeg, ismerős kép a színpadon: tipikus szocreál kocsmá tipikus „kellékei” – bután sze-xi pincérlány és az unalomig ismert alkoholista, mint a régi Béke-időkben. És ez másfél óráig így is marad.

Amiről a darab szól, vagy inkább szólni akar, az a falu egy városi szemével. Egyszerű emberek ottmaradás-története, de hála a jellemek kidolgozatlanságának, túlon túl egyszerű. A közönség jót mulat, mert hál'Istennek, „mi nem vagyunk ilyenek”, de a színházba járó kultúrlény elfelejti, hogy itt nem a falusi emberek, hanem az Emberek

problémáiról lenne szó. Lenne, de mégsem lesz! Ez viszont nem a néző bűne, sokkal inkább a rendezésé. A sztori egy illúzióvesztés, bennmaradás a hétköznapokban, de a rendező nem erre a folyamatra, hanem a jellemekre helyezi a hangsúlyt, csak-hogy ezeket jóindulattal sem nevezhetjük jellemeknek, hiszen az összes szereplő egyetlen jellemvonása az ostobaság.

Színészi verseny a színpadon, csak-hogy nem a minél jobb alakításért, hanem az egymást túlharsogó kiabálásért. Masni, a pincérlány naivan mosolyogva rohangál lovagjai között. Az urak udvarlómódja azon-

ban nekem sem segítene a döntésben. Amit a színészek latba tudnak vetni, az itt is csak a hangjuk: az egyik monoton bűg, míg a másik öblös hangján üvöltözik. De hiába, ő is csak egy falusi bunkó, úgy látszik, azok csak ennyit tudnak (a rendező szerint).

Néha felbukkan egy másik falusi hang, a rikácsoló háziasszony. Ő az egyetlen figura a darabban, aki az eltúlzott kifigurázással éreztetni tudja, hogy itt egy bájos karikatúráról van szó.

És végül – az ellentétek további élezésére – megjelenik a városi nő. A városi nő, aki nem kiabál, érzelmkitörések nélkül vitatkozik még az őt éppen megcsaló férjével is.

Ennyi. Ennyi, amit a darab megmutat a falu kulisszatitkaiból egy nagyvárosi színház mindenre nyitott közönsége előtt.

Emmer Viki - Pocsuvalszki Aliz

Színházi Délutánok a Tantuszban

A beszélgetések kéthetente szerdánként 15 órakor (december második felétől 17 órakor) kezdődnek a Tantusz – Kamarában. Minden találkozó egy-egy neves előadó (rendező, színész, kritikus, színházi vezető) vezetésével zajlik.

December 1. szombat 15 óra: Szokolay Sándor: A Várnász kapcsán

Kerényi Mária – zenekritikus és a szereplők

December 12. szerda 17 óra: Cakó Ferenc – homokanimáció

Széllel hömpölyögni

Gondolatok a néptáncról

Már éjfélkor visszakerültek a hegedűk a tokba, biléták a ruhatárba. A párok kitáncolatlanul bomlottak el egymástól. Hát, korán vége. Eddig volt terem. Utolsó korty sör, utolsó koppanás a padlón, utolsó csalódott félmosoly a zenészek felé, utolszor jöttem ide táncházba. Magasan felhúztam a kabátom cipzárját s már indultam hazafelé dühösen, mikor ismerős balkáni dallamokat hallottam. Vettem az irányt a hangforrás felé, a Dóm térre. Egy fiú dobon játszott, a másik meg valami furulyaszerűn, a többiek meg moldvait jártak rá. A széllel együtt hömpölygött a táncolók láncja az árkádok alatt, és én is ott voltam közöttük. Mindenkinek jólesett ez a spontán összefogódzkodás az idő előtt félbeszakított tánc után. A zene egy kicsit visszahangzott, és én akkor nagyon a helyemen éreztem magam. Egészen addig, amíg belém nem rúgott valaki. Már akkor a „táncparkett ördöge” voltam. Vitt tovább a sor, s a bokám ütemre sajgatót a dallal.

Mi kell egy táncházhoz? Kell egy eredeti népzene, paraszzenét játszó zenekar, terem is nekik, és a tanító pár, meg az emberek, akik megtanulnák a táncot. Szegeden az egyetlen rendszeres táncház az Alsóvárosi Művelődési Központban (a Kapcában) működik. Igazi nagytermes táncház, az est végéig tartó folyamatos tanítással, változatos muzsikával egészen virradatig. A többi művelődési ház is szervez alkalmanként táncházakat, és néhány kávéház szintén fogadja a népművészet e válfaját, de rendszerint rosszul hirdetik meg, és leginkább csak a táncosok közti szájhagyomány útján értesülhetünk minden ehhez hasonló programról. A TÁK-büfében most szerveződik rendszeres táncház, ahol az egyetem ber-

kein belül alakult, ott működő együttesek fogják a talpalávalót adni. Aki más népek táncaira kíváncsi, szintén találhat érdekes programokat a Kapcában, de a Nemzetiségek Háza is szervez elsősorban görög és szerb táncházakat.

Miért járnak az emberek táncházba? Igazából senki sem tudja rá a választ, de aki elkezd, nemigen tudja abbahagyni. Vannak, akik néptáncolnak együttesekben, és a táncház az a hely, ahol tovább fejlődhetnek, ahol kipróbálhatják a próbán tanultakat, ahol igaziból lehet táncolni; vannak, akiket a néptánc közösségteremtő ereje vonz, van, aki egyszerűen csak a népzene szeret. Vannak, akik beleszülettek a néptáncba, és ez számukra egy élő, folyamatosan fejlődő hagyomány, természetes szórakozás. Ám sokan vannak ebben az országban, akik szerint a néptánc csak vicces lehet, akik csak annyit tudnak róla, hogy „ciki”.

A délszláv, a görög s mondjuk az osztrák nemzetnél a népzene miért nem vicc? Számukra miért nem lenézett, alábecsült és kigúnyolt műfaj? Ez is egy az ötvenes évek kínos örökségei közül. Annyi sok más erőszakos felvirágoztatás között a néptánc is megkapta a maga népboldogító feladatát. Először is majd' mindenhol csoportokat hoztak létre, akik nem a rusztikus paraszzenére, hanem éttermi nótazenére táncoltak. A táncokat a színpadra száműzték (az akkori táncosok szinte csak koreográfián

belül tudtak táncolni, csak a koreográfiában szereplő dalokra), majd a gyönyörű szép, vidám Magyarország bemutatása lett a feladat. Elsikkadtak, elműanyagosodtak a produkciók, miközben a dzsesszt tiltották. Ahogy az emberek megutálták egy egész korszakot, megutálták a nem élvezetes táncot egészében vele együtt, majd a teljesen a könnyűzene felé fordult generáció már csak annyit tudott, hogy ciki néptáncolni. Ám a gyöngyösbokrétás, piros csizmás duhajkodó táncot felváltotta az autentikus, közösségben, színpadon kívül is életképes néptánc.

Ennek köszönhetően lehettem részese a közös, spontán moldvaizásnak, és ezért élhettem át egy rég elfeledett kultúra pillanatnyi újraéledését.

Németh Ildikó

Programajánló

- Az Alsóvárosi Kultúrházban december 13-án, csütörtökön, nyolc órai kezdettel a budapesti Hegedős együttes muzsikájára táncolhattok.
- A Nemzetiségek Házában december 5-én ismét görög táncház lesz. A mulatság délután négy órakor kezdődik.
- Sokan nem tudják, hogy testnevelés helyett néptáncokrust is el lehet fogadtatni. A Bálint Sándor Néptánc egyesületen belül kezdő, középfaladó, és haladó csoportok is indulnak.

I love Budapest

Van egy magyar film, az a címe, Rám csak még nem volt ilyen hatással. Ha egész véletlenül adja valamelyik adó, a tévéműsor csak annyit ír, hogy Rám csak... Marozsán Erika van benne különleges hatással Déri Miklósról. Egy piszok lassú, igen hosszú, nagyon jó film.

Egy másik film, a Zsötem egy kisstilű bünnözőről és két kurvájáról szól. Bécsbe megy, hogy futtassa őket, ami nem megy zökkenőmentesen, és a tuti üzlet sem üt be. A film lényege hármójuk kapcsolata, ahogy marják, csókolják egymást nap-nap után. A Zsötem Salamon András filmnovellájából készült. Egy másik filmnovellájából, A kutyák nem felejtenebből a Közel a szerelemhez készült, aminek az Anima Sound System csinálta a zenéjét.

És van egy film, az Altamira, amit én egy diáki filmszemlén láttam – ha jól tudom vizsgafilm –, félórás remekmű. Mellette rögtön a Necropolis.

Az I love Budapest atmoszférája teljesen megegyezik ezekkel a filmekével. Új rendező, új színészek, ami manapság magyar mozifilm esetében unikum. Klassz humora van, nem az a faszom bajorimis erőltetett hülyeség, se nem az a kikacsintós.

A zenéjét Yonderboi csinálta, akinek az albumát három hallgatás után untam bár, a filmben nagyon jó volt újra hallani. Gyönyörű képek láthatók az átvezető snittekben, illetve a film elején és legvégén.

A sztori egyszerű, kicsit széteső, nem kap nagy hangsúlyt. Négy karakter körül forog

a film: a gyönyörű főszereplő lány – aki a film közepén, a dramaturgiát megszakítva egy húsz másodperces snitben levetkőzik és a tükörben nézegeti magát –, vérbő barátjánője, aki vágja a budapesti életet, egy feltörekvő drogdíler és egy belassult biztonsági őr – az összes poén az övé a filmben –: mind fiatalok.

Úgy van megcsinálva a mozi, hogy nem mászik bele túlságosan a szereplők lelkivilágába. A rendező nem nyújt semmi pluszt a nézőnek, se nem avatja be, csak annyit enged látni róluk, amennyit egy pesti bárban látnánk valakiről. És ettől válik reálissá, mert olyan „hülye picsákat” és „kopasz kafferokat” látsz benne, amilyeneket az utcán is. Nincs se túljátszva, se sztereotipizálva.

Ugyanez igaz a szövegekre. Ez nem az a film, ahol az ötvenes rendező szerint a fiatalok úgy beszélnek, mint a tv2-n újrászinkronizált filmben Eddie Murphy, hogy „az klassz”, meg „menj a fenébe, te dinka”. Ez persze érthető, hisz a rendező benne él a közegben. Mégis, jó, hogy ilyen higgadtan vitte át tapasztalatait a filmbe.

A film vége nagyon szép, bár a látványtól biztos összekarmolja magát egy két kritikus: egy szürreális álom keretében a hátsó ülésen egy teknős kamillázik, a lány citromsárgán fénylő búzamezők fölé kormányozza az autót, a pofán lótt biztonsági őr félrebeszél. A Zsuzsa meg a húga pedig énekel.

Vörös Borisz
vorosborisz@freemail.hu

Gólyabáli hangulatkeltés

Este nyolc óra. Pár ember lézeng, még semmi.

Fél órával később ugyancsak semmi, igaz, addigra már egyre többen vannak.

2001. november 9-én háromnegyed kilenckor végre megjelent a rektor, és egy rövid beszéddel megnyitotta az idei SZTE Gólyabált. Aztán egy szokványosnak mondható nyitótánc után elkezdődött a hajnalig tartó buli. Három teremben szólt a zene, mindenki a saját ízlése szerint válogathatott: United, Volvox, Drink Panthers, DJ Alma, DJ Egon, és lehetne még sorolni...

A bejáratot nem lehetett eltéveszteni, mind az 1500-an megtaláltuk a Dugonics András Piarista Gimnázium előtti sokszínű, felfúj gumikaput.

A jegyellenőrzés után következett a ruhatár előtti darwini magasságokig nyúló harc, amely túltett még a kurzusfelvételek könyöklésén is, és jó esetben negyed órát vett igénybe...

Utána következett a tánc, az evészet, ivászat stb.

Apropó, ivászat! Egy szőke gólyasrác mobiltelefonjával kezében próbálta megkeresni azt a bizonyos nyugalmi pontot, de valahogy a feje mindig előrébb járt a térben, a testének pedig követnie kellett azt. Így igyekezett esemest írni. Nem hiszem, hogy összejött volna neki, de a telefon aznap éjszaka vándorútra indult, és azóta sem került elő alkoholtámorából.

Az idén a csúcstechnika jegyében zajlott a gólyabálok elmaradhatatlan balszépe választás. A jelöltekre – akiknek sorszámozott fotójuk a fényképezés utáni első percben mindjárt közszemlére került –, esemesben lehetett szavazni. Az első három hölgy ajándékot kapott, és örömeikben fennköltten elénekelték a Süsü a sárkányt.

Ja, az idén nem volt bombariadó, tehát ebből nem lesz tradíció!

Merkovity Norbert

Don Webb: Cyber-kentaur

A baleset után előfizettem az összes tele-szex csatornára. Először csak átmeneti állapotnak tartottam, míg arra vártam, hogy a sebészek új farkat és golyókat szereljenek rám. Később jártassá váltam a 93 tele-szex csatornán való élménykeresésben, és már tudtam, soha többé nem fog érdekelni az igazi, testi kapcsolatot.

Ma délután szükségem van egy szíverősítőre. Négy órán át irányítottam a teleoperátorral egy aszteroida kibányászását és már szervizbe akartam küldeni a roboténeimet. Pár pillanatig elnéztem ahogy a Ceres szikláit beleolvadnak az űr ében éjébe, aztán a szex-menüre kapcsoltam. Hat programot átnéztem, mire megtaláltam azt, amit kerestem. A tele-szexszel ezerszer el lehet veszíteni a szüzességet.

Az egyes program két közönséges fiút ábrázolt, amint az L-5-ös sétálóutcán lebegnek.

A kettes programban egy férfi és egy nő szerepelt, akik önszántukból étel és ital nélkül két napot töltenek 69-es pózban a nagy Piramis csúcsán, tűző nap alatt.

A harmas program egy vontatott szerelmi dráma a homo aquaticusok iskolájáról, amint a Nan Matol-sziget melletti meleg vizekben az évi Cthulhu ünnepséget tartják.

A négyes program durva és kaotikus egyvelege szexnek és erőszaknak, egy szexrögi játékban.

Az ötös programon egy lesbikus pár szeretkezik gyengéden a fiatalabbik századik születésnapját ünnepeelve.

A hatos program felkeltette az érdeklődésemet. Egy gyönyörű szőke nő, aki első alkalommal jár Afrikában, találkozik egy szelíd zebracsődörrel. Rácsatlakoztam a zebra idegrendszerére. Fizikai testem a floridai Tallahassee-ben volt, de egyszeriben zebrává változtam. Érzem a földet négy patám alatt, az izzadságot a horpaszomon, a legyek mardosását. A zebra szemén keresztül színek nélkül látom a világot.

Késő délután van és ahogy megközelítem a nőt, a felverődő por csiklandozza bársonyos orrlukaimat. Félmeztelen; keblei közé hajtom fejemet, hogy érezzem bőre édességét. Gyengén oldalba lököm, közben patáimmal a földet kapálom. Hatalmas farkam kicsúszik hüvelyéből. Szoknyája zsebéből kockacukrot vesz elő, és elem tartja.

Vágyakozva vizsgálja hímtagomat, kanca szeretne lenni, hogy testébe fogadhasson. Egyik kezét szoknyája alá csúsztatja, hogy önkielégítsen, a másik kezével érzékeny orrlukaimnál matat.

Most valami szípigás, nyögdecslő hang jön ki belőle, olyan, mint a bagoly szárnyainak susogása repülés közben. Felém nyújtja szerelmes kezeit, hogy érezzem növekvő vágyát. Fejemet a szoknyájához hajtom és vigyázva megrángatom.

Megértette és leveti a szoknyát. Benyalok neki, benedvesítem puha bokrárt.

Fölém hajol, ujjával belekócol a sörényembe. Nyögve megy el, keményen kapaszzkodva az erős fekete szőrbe.

Az íznek és illatnak élek. Az agyam kiürül, csak az érzékek bizserégrek folyamatosan.

Amikor kielégült, hátralép. Kedvesen megveregeti a fejemet, az ujjai megtalálják az elektródák csatlakozását. Egy pillanatra éreztem a csatorna többi résztvevőjének végtelen nemi vágyát; akár zebrák, akár nők.

Az oldalához lép, a horpaszomat simogatva. Amikor majdnem a faromhoz ér, leterdel, és kezei közé veszi a farkamat. Gyengén rángatja, és az nemsokára megmerevedik.

A kezei ügyessége miatt arra gondolok, hogy a szülőföldjén már szeretett más lovakat is.

A golyóimban nagy nyomást érzek. Szinte fáj a nedves loccsanás megkönnyebbülése, ahogy hímolajam a poros talajba fröccsen. Felemelt fejvel nyertelek, és ebben a pillanatban a kancáim féltékenyek a betolakodóra.

Lekapcsolom a programot és visszatérek a munkámhoz. Negyven éve nem csináltam máshogy a szexet.

Fordította: Mirnics Gyula

pelquin: Isten forródrótja

próféciádban számok és hatalmak egymásba folynak, egymásba marnak. lebegünk megsárgult szívünkkel. (sosem késő – mi mégis most veszünk el.)

bájos kis élet – szaftos, nagy halál: kacsintgatsz. végre minden összeáll. látásod éles, arcéled feszes. tökéletes, igen, tökéletes!

látomásaink sebébe nyaltál. ez jó nekünk? ezzel most jót akartál? homályos még, de dolgozunk a célon. (ezren rágódunk egyetlen karéjon.)

feloldozásunk tíz percnyi áldozat – még benne van, még másnak is marad. próféciádban számok és hatalmak. (olyan szép, hogy olyan sokan akarnak!)

Pályázat

A Bölcső Műhely produkciója irodalmi pályázatot hirdet Techno-irodalom címmel. A pályázatra rövid (maximum egy flekk, 1800 karakter), a techno kultúrájával kapcsolatos írásműveket várunk. Különösen értékeljük azon alkotásokat, amelyek a technót nem csak élményszinten jelenítik meg, hanem alkalmazzák annak narrációs újításait is. Műfaji megkötés nincs.

A pályázat határideje 2002. január 31.

A pályázat 10 000 Forint összdíjazású.

A beérkezett műveket elbírálják: Odorics Ferenc, Pápai Csaba, Mirnics Gyula.

www.lunapapa.hu/bolcso

Toa Letti: Mi a mi?

Ha például ufonauta volnék, és egyáltalán nem érteném azt a fajta nyelvet, amit itt, a Földön beszélnek, honnan tudhatnám, hogy egy-egy névhez miféle jelentést kapcsoljak? Fogalmam sem lenne, miért költöznek be az emberek minden reggel egy egészen apró helyre és hajtanak végre rituális szertartásokat. Ha pedig felvilágosítanának, hogy, kérem, szarni, minden bizonnyal elég bamba képet vágnék. Ekkor megérdeklődném: Mi a szar? Igaz, ha én ufonauta lennék, a feltételezés már önmagában is abszurd volna, hiszen ha az itt használatos nyelvben nem lennék otthon, még a kérdést sem tudnám megfogalmazni. Úgyhogy legyek inkább mégis földi lény, olyan azonban, akinek még soha a büdös életben nem volt szerencséje a szarral. Pontosabban – mivel régi közös ismerősünkről van szó – mondjuk inkább így: nem tudja, hogy így hívják.

Vajon miképpen fogna hozzá az a valaki egyszerű kérdésem megválaszolásához? Bizonyára úgy értené, hogy neki definiálnia kellene egy nevet, azt, hogy szar. Sebteben berángatna a klotyóba, keresne egy dolgot, ami kimeríti a szar fogalmát, és rámutatna: itt van vazzeg, ez például egy szar. No ez engem nem elégtene ki, mert én nem arra vagyok kíváncsi, hogy milyen például a szar, hanem, hogy mi a szar.

Bonyolítsuk be egy kissé a dolgot: mi van, ha a közelben egy árva szar sem tartózkodik, sőt nem is lennék jelen. A nyelv által kellene beszámolnia róla, a szart ugyanis a nyelv közvetíti Önnek.

A definíció szó definíciójában – amit vegyünk itt pusztán jelentés-hozzárendelésnek – ott motoszkál a meghatározás igénye. Meghatározni pedig annyit jelent, mint leszűkíteni a jelentést, mivel egy olyan pali számára, akinek fingja sincs, mit jelenthet az a szó, hogy szar, gyakorlatilag a világ valamennyi entitását potenciálisan jelölheti. Azaz nincs birtokában a differenciálás képességének, hogy vajon a könyvet, az utcát, a csokis palacsintát vagy netán a nagy lepényhalat nevezze-e ezek után szarnak. Ami, mit ne mondjak, szar ügy.

Ha már idáig eljutottunk, feleletre hajlamos társam szűkítésekkel próbálná nekem

értelmezni a szar jelölőt. Valami olyasmit mondhatna, hogy a szar lágy. Ez az állítás csak nagyjából igaz, láttam én – s bizonyára nem csak én – olyan szart, ami nem lágy volt. Lehet csúnya, formált, híg, kemény, nyálkás, véres, pépes, rizsléhez hasonló. Azaz ahány ház, annyi szarás. Beszarás. Nem elegendő tehát ez a definíció, hiszen az állományon keresztül nem jutottunk közelebb a válaszhoz. Nem minden a szar nevet viselő dologra érvényes ugyanis a lágy jelző, az állomány változatosága okán nem tud pontos meghatározást átnyújtani nekem.

Ebben az esetben hűséges kalauzom azt a definíciót javasolhatná, hogy a szar barna. De rögtön vissza is vonhatná, hiszen van, akinek zöld színű és kicsi, amiből elsősorban vegetáriánus táplálkozási szokásokra gyanakodhatnék. Az ismerethez tehát megint nem jutottam közelebb. Talán még össze is zavarhatna a visszaszívással, és ha ráadásképp megtudnám, hogy a galambok ürüléke fehér színű, de a szar színe időben is változó lehet (lásd még kutyaszar), soha nem érném el az áhított bizonyosság paradicsomát. A jelentésnek ugyanarra a helyére egy helyesebbnek látszó, vagy a totalitást megszüntető szemantikai mezőt tárhatna elém, így viszont soha nem lenne jelen a jelölt rögzített önzonosság. Sokkal szarabb helyzetbe kerülök, hiszen van fogalmam, mit is jelenthet a szar, de annak a tudásnak is a birtokában volnék, hogy ez így csak részleges igazság.

Álljunk meg egy szóra... illetve egy fogalomra. Lenne fogalmam róla? Fogalmam máris van, csak az ég világon kívül lószart sem tudok kezdeni vele, mivelhogy nem tudok rendelni hozzá semmiféle identitást. Úgy nézhetek ki, mint aki halkan belelépett. Sokkal inkább jelentésmorzszákkal rendelkezem, mintsem egésszé összeálló állandósággal. Mi tehát a szar?

A béla azonban nem csügгене, és továbbra is elementáris erővel hajtaná az interpretációs vágy. A BTK egyik mellékhelyiségében olvasható idézettel kedveskedne nekem: a szar ronda és finom. Hát ha fogalmam lenne a szarról, erre csak azt tudnám visszaböknöni: ízlés kérdése. Nem hiszem, hogy közöttük megszámlálhatatlan szarevő

bujkálna, akik az éj leple alatt titkon indulnának majszolni a WC-csésze gyümölcséből. Különbösen is, magyar ember, evés közben nem szarik. Úgyhogy megint megrekedtünk, mint akinek gyomrát bélrenyheség marja.

Ha valaki azt gondolná, hogy segítő társam ott hagyott, mint eb a szarát, hát bizony nagyon gyorsan lássa be tévedését. Bölc barátom nem szarozik; taktikát változtat. Felcsapja nekem a Magyar Nyelv Értelmező Kéziszótárát, amelyben ez áll: a szar „a megevert tápláléknak emészthetetlen, illetve a szervezetben fel nem dolgozott és a végbélnyíláson át kiürített része.” Aha, szóval kiürített rész... De ha mondjuk nyelvtörténetileg kondicionált lenne a faszi, balázsgéza műnyelvelő mosolyával rögvést odabiggyesztené, hogy a szar „ősi örökség a finnugor korból, vesd össze az osztják oeor «alma alakú trágya» értelemben használt szóval”. Azt hihetnők teljes joggal, hogy helyben vagyunk, és ezzel témánkat hazavágtuk mint a szart. Nem. Mert bár mondhatnánk, hogy a szar „kiürített rész”, de ez az ítélet még mindig elég nagy szarban hagyna bennünket. A „kiürített rész” szintagma ugyanis egy magasabb, általánosabb kategóriába sorolja be szarrá rágott entitásunkat, de ez az osztály nem nevezi meg a dolgot. Kiürített rész lehet a hányás is, de hogy ne menjünk messzire, a húgy is a maga „salakanyag” értelmében.

Vagyis a nemfogalom közös tulajdonságok alapján maga alá gyűr fajfogalmakat, elmosva az azok közötti különbséget. Másrészt ekkor megkérdézhethetném, a szarnak miért pont ezt a tulajdonságát emelte ki. Nem mindegy, milyen arcot adunk a névnek, már ha pofával nem esünk bele. Ebben a kantianus ismeretelméletben rögtön szóvá tehető a szubjektum manipulációja. Mert noha a szar konkretizációinak valóban közös tulajdonsága lehet a kifelé áramlás (kivéve székrekedés), de nem biztos, hogy legjellemzőbb tulajdonságai közé tartozik, és így nem kielégítő a magyarázat. Miért éppen ez a tulajdonság lenne az, ami megnevezné? De ha most mellém szegődött útmutatóm elkezdene fejtegetni a szar összes lehetséges tulajdonságát, naphosszat szarozhatnánk rajta, iszonyú hosszú időbe telne, és inkább ös-

szegabalyodna az agyamban minden. Továbbá mi a garancia arra, hogy a tulajdonságok közül feledékenységéből, koncentráció hiányából nem hagyna ki véletlenül egyet sem? Továbbmegyek: honnan kezdve számít szarnak valami? Amikor láthatóvá válik a fenomenalitása kibuggyanva a végbélnyílás szűk kapuján? És vajon a belrendszerekben lévő félig emésztett táplálék jogot szerezhette a szar nevének birtoklására? A vastagbél olyan csatorna, mint Roman Jakobson kommunikációelméleti (anyag) csere-modelljében. Megszólalásig hasonlít hozzá, mint a belekben mocorgó röpke fing. A fing, amely szellemesen elszólja magát, épp ezért szintén nyelvi probléma. Ezek után sem fogalmazhatnám meg tehát a szarról írandó székfoglalómat. Nyakig benne vagyunk.

Látszólag most válik el a szar a májtól, azaz most tisztázódik a dolog, mintegy kimosva a szart önnön szennyeseiből, de ismételten csalódnunk kell. Olyasféle definícióra volna tehát szükségem, amely totalitásra tör, azaz beletapint a szar lényegébe, a szar ontológiai státuszába. Az egyes szarok azonban olyan létezők, melyeken csak mintegy átdereng a lét, a szar metafizikája - mondhatnánk heideggeriánusan. Másképpen szólva olyan meghatározás vezetne üdvösségre, amely a szar összes megnyilvánulását lefedi. De miben lehetne megragadni a szar-ság lényegét? Hogy például a szar olyan, ami amorf alakot ölt magára? (Zárójelben megjegyzem, hogy a hurka formátumban konkeretizálódó, vagy a diószem nagyságú szabályos bogycók egyáltalán nem nevezhetők amorfnak.) Ha pedig amorfnak titulálnánk, könnyen lehet, hogy a szar jelölőt olyan dolgokra is alkalmazni fogom, amelyek tulajdonképpen nem azok. A vizet megpillantva heurisztikus örömmel felülvölthetnék, megvan!, ez a szar, merthogy amorf dolgot látok. Akik azonban hallanak orgazmusszerű kiáltásomat, egyből összesűgnának mögöttem, ki ez a barom, mire én megbántottan odébb kullognék. De az isten szerelméért, valaki árulja már el nekem, mi a szar... Hová a szarba tűnt a jelentés?

A szar nem egy könnyen adja be a derekát. A mindenre kiterjedő definíció hasmenésszerűen annyira határtalan lesz és folyós, hogy benne lappang a tévedés lehetősége. Ez a meghatározási szemlélet csak madártávlatból csap le a szarra. Ha viszont túl közel lépek hozzá és túl szoros (azazhogy: szaros) definiálást követelünk az egyén nevében, a meghatározás közös barátunktól ak-

kor is felületes lesz. ebben az esetben meg olyan nagy dolgokra sem fogom alkalmazni a jelölőt, melyek valójában azok. Már Pascal is figyelmeztet, hogy a túl közeli látás ugyanúgy homályt okoz, mint a túl távoli. A nyelv rendszerszerűsége miatt folyton mellétalál a dolognak, valami mindig lesz, ami kiesik a pixisből. Ábránd csupán, hogy rendezzük végre közös dolgainkat, hogy megzabolázzuk a jelentést egy rend keretén belül, pedig ez lenne a mi munkánk, és nem is kevés. A szar egy szó. Szar szó. Az tehát, hogy mi a szar lelke, szelleme, szubsztanciája, aligha megválaszolható.

Az általánosítás és a különbözőség problémája feszül ott, hogy a szarnak nincs gazdája. Ha ugyanis extenzív definícióra van fülem, akkor az túl általánossá fog válni, amennyiben azonban az egyediségre helyezem a hangsúlyt, elvonatkoztatás hiányában nem tudom másra is alkalmazni a jelölőt, csakis arra a konkrét szarra. „A középpont nem középpont” – ahogy egy szép napon Derrida mondta, aki tudta hol lakott Heidegger, és aki annyira okostóni volt, hogy ideje elnevezni róla valami nagydolgot.

Alighanem székrekedést okozna annak a felismerésnek a megemésztése, hogy a szar nevének általános definíciója nem nevez meg semmit. Annyira széles területet ír le, hogy értelmezhetetlenségre van kárhóztatva, nem határol körbe szart se. A természetben nincsenek a szarnak megfelelő dolgok, csakis szarok vannak: egy szar, meg még egy szar, meg még egy. A dolgoknak csakis konkrét megvalósulásai vannak, a név viszont egy ideális arcot kényszerít rá. Ez kettős csapdát eredményez: az absztrakció és a konkréciónak duóját. A szart nem lehet beazonosítani. Olyan verem ez, amelybe a nyelv szükségképpen beleesik. A név nem nevez meg semmit. A médium, a nyelv eszköztára határozza meg, hogy miféle kijelentéseket tehetek róla.

Másik oldalról pedig, jóllehet én azt a kérdést tettem fel, mégsem arra kaptam választ: mi a szar. Végig olyan definíciós kísérletek hangzottak el képzeltem társam szájából, hogy a szar ilyen meg olyan, ha pedig magasabb kategóriával igyekezett megnevezni, ezt az egyező tulajdonságok alapján tette. Ezek a válaszok nem az én kérdésemre, hanem valami egészen(?) másra(?) vonatkoztak. Ezek ugyanis mind-mind a szar milyenségét írták le. Ugyanakkor én nem azt a kérdést tettem fel, milyen a szar, hanem hogy mi a szar.

Mégis a fogalmat a tulajdonságokkal írták körül. Holott a dolog és a dolog tulajdonsága nyilvánvalóan nem ugyanaz. Itt egy nevet vártam volna, nem kategóriát, hanem szavakat, amelyek megnevezik. Miközben a misére voltam kíváncsi, a tulajdonságai kerültek a birtokomba.

Ez pedig azt feltételezi, hogy csak a tulajdonságokon keresztül juthatunk el a név ismeretének nyelvi birtokába. A dolgokat csak tulajdonságai képesek megnevezni. Hogy mi micsoda, az örökre homályban marad, jóllehet a filozófia egyik jellemző kérdéstípusa a What is X, vagyis Mi a mi.

A tulajdonságok jelölői azonban megint csak nevek. A jelölő újabb és újabb jelölőre, és nem jelölőre utal. Ha ezeket sem tudom beazonosítani, azokat is definiálni kell, ami így egy láncot, egy jelölő-éradat végtelen sorát indítja el, és emiatt a tévedés állandóan körülöttünk ólálkodik.

Persze, olyan kérdést sem lehet feltenni, hogy What is X. Csakis olyat, hogy mit jelent, de ezt is úgy kell érteni, hogy mit jelent nekem. A megismerés megismerőhöz van kötve, s nem pusztán a megismerendő jelent az egyedüli akadályt. A kérdés tehát így módosul: Mit jelent nekem a szar? De épp hogy nem nekem jelenti, hanem más próbálja rám tukmálni a saját értelmezését. Egyáltalán nem lehetek biztos a válasz pontosságában. Egyedül vagyok.

De ha én ufonauta lennék, honnan a szarból tudnám egyáltalán, hogy azt a kérdést kell feltenni, hogy „mi”. A kérdésben benne van a válaszirányultsága, így ha semmiféle tudással sem rendelkeznék, soha nem kerülhetne a birtokomba az a tudás, mi a szar.

Mivel pedig a tisztelt Olvasó sohasem fogja – úgymond – nyelvilleg megízlelni a szar fogalmát, csak azt tudom javasolni, hogy ha hazamegy, járuljon a véccészsze oltárához, és akkor megtapasztalhatja, mi a szar. Meditálhat rajta órákig, le is szarhatja a témát, nyelvilleg nem tudja megragadni a fogalmat. És akkor még mindig nem beszélünk, de nem is fogunk, arról, mi van, ha a csávó frazeológiaiul úgy érti a mi a szar kérdésemet, hogy mi a szar van. Ekkor mit válaszolna? Megvan a további félreértés veszélye.

Lám egy ártatlan kérdés is magányosságot okozhat, s most már csak annak tudok örvendezni, hogy végre sikerült ezt a... írást is kinyomintani magamból.

„Persze, annak idején nekem is volt igazi, hús-vér csajom. És igen, az elején még jó is volt. Dugtunk éjjel-nappal. Aztán az egész valahol megfeneklett. Beleuntam. Ő meg én belém. És jöttek a hétköznapi gondok – minden szar, ami csak megeshet. Kezdték zavarni az apró hülyeségei. Azt vágta a fejemhez, hogy ő többet érdemel, miközben az összes pénzemet kibaszott kedélyjavítókra szórta el. Háromszor rúgtam ki a csajt – háromszor könyörögte vissza magát, miután a seggére vert a pénznek. Negyedszer bezsákolva, felcédlázva távozott – immáron végleg. Egy derűs, szmogdús, tavaszvégi reggelen az én édesem belefulladt a saját okádékába.”

>>>

„Üdvözljük virtuális kéjlakukban!
Munkatársainak MINDENBEN az
Ön rendelkezésére állnak.
Érezzék jól egymást!”

Az elsőben van valami édes bizonytalanság. A kezéd remeg a vezérlőpanel felett és neveléseseznek érzed az egész helyzetet. Az első randi. Az első itt, ebben a steril fraktálvilágban. Egyfolytában arra gondolsz, milyen marha vagy, hogy egyáltalán belefogtál.

Szeretnéd meggondolni, de a kibaszott nemi vágy mindannyiszor sikeresen felülírja szándékaidat. Igen, ilyenkor már csak a farkad vezet. Pontosabban szólva az, amit a farkadról képzelsz.

Itt aztán fedezve vagy. Az érzelmek kuszaságával lószart sem kell foglakoznod – ez öregem a vegytiszta szex. Semmi hosszadalmas udvarlás, semmi kárba, vagy pocskéba ment ajándék. A nő nem késik és tudja, mit akarsz tőle. És ami még ennél is jobb: ő is csak AZT akarja. Semmi komplikáció. Bejössz ebbe a nagy műgonddal megtervezett, színes, fodros, meleg és pihe-puha látszatvilágba, kiválasztod aktuális játékszeredet, aztán minden mehet a maga útján. A pénz meg ne érdekeljen! Majd csengetsz a hónap végén...

„Hello, édes! Pinky vagyok.
MINDENEM a tiéd.”

Igen, az első itt is legalább olyan meghatározó, mint a valós világban.

Van, aki a Mesterséges IQ-ra esküszik. Engem speciel marhára lelohaszt már a gondolat is, hogy valaki – vagy inkább valami – algoritmusok alapján mar rá a szerszámomra. Kezdetből fogva a humán operátorra esküszöm. Van abban valami egészséges perver-

Input

zió, ha két ember virtuálisan esik egymásnak, anélkül, hogy kockáztatna bármilyen istenverte nemi betegséget; anélkül, hogy arra kellene ügyelnie, hogy borotvált legyen, a lehetével pedig ne irtson ki minden élőlényt hárommértöldes körzetben.

Nem számít, ha „idekint” egy igénytelen nullinger vagy – „odabent” te lehetsz a világegyetem legboldogabb pasasa. Kényelem és biztonság mindenek felett. A fogamzás pedig abszolút kizárva. Nem kell tartanod tőle, hogy egy nap valamelyik csaj rád törí a szaros kis lakásod ajtaját, hogy kiverje belőled a pénzt az abortuszra, vagy életed végéig nyögöd a gyerektartást egy ordító, vörös törpe miatt, aki állítólag tőled van.

„Mit szeretnél, cowboy, mivel kezdjük? Én MINDEN vágyadat teljesítem...”

Életemben egyszer találkoztam humán operátorral. Ezek az emberkék úgy élnek le az életüket, hogy napközben valami kibaszott multinak robotolnak. Szürkék. Teljesen átlagosak.

Aztán éjjel becsatlakoznak, és a csúf kis bábból előbújik az éjszaka királynője.

Tadam! A zsiros hajú, pókharapó, görnyedt hátú kis statisztikus éjjel a végzet aszsonyát játssza – valódi bőr kötésben. Senki nem tudja róluk, kicsodák valójában, és ez így is van rendjén. Ki akarna találkozni éjszakai kedvencével, ha azt kockáztatja, hogy az egy rohadt bányarém. A látszat! A látszat mindennek felett áll. A látszat szent. Illúziók nélkül az egész lószart sem ér. Ám az illúzió belől – nos ott szabad a vásár!

„Óh, drágám, annyira jó vagy!
Te vagy a legjobb pasi
a világegyetemben!”

Vannak dolgok, amiket azonban „odabent” sem tanácsos megtenni. Nem azért, mert a rendszert felügyelő faszagyerek páros lábba rúgnak a ki a nagy bűdös semmibe.

Nem. Egész egyszerűen arról van szó, hogy problémák adódhatnak. Jól jegyezd meg, haver: soha ne akarj beszélgetni az operátoroddal! Neki nem ez a dolga. És tudod mit? Neked sem! Ha fecsegni akarsz, küsszál fel szépen valami csevegős BBS-re – ott aztán megtalálhatod a cimborákat, akik al-

kalmásint bőven elárasztanak a pofázásukkal! Az itteniek dolga meglehetősen jól behatárolható és jellegét tekintve meglehetősen távol áll a lelki segélytől. Bár, attól függ, ki mit nevez annak...

>>>

„Odabent Carmennek hívták. Életem legjobb nője volt. Tökéletes volt minden rezdülésében. A fene tudja, hogy kezdődött a dolog velem – egyszer csak azon kaptam magam, hogy beszélgetünk. És hihetetlenül jókat mondott. Belehabarodtam. Minden éjjel az ő nyakában lógtam. Minden nap az ő üzenetét vártam. Ha tíz percnél többet voltam távol a gépemtől, már görcsbe rándult a gyomrom – lehet, hogy épp most keres?! ”

Aztán már nem bírtam magammal. Találkozni akartam vele. «Idekinn», a valós világban. Nehezen szánta rá magát, de mindent bevettem. Szerelmes voltam, Kib@szottul szerelmes!

A randit egy novemberi délutánra beszéljük meg. Lázás előkészületek, miegymás. A szívem majd kiugrott. És eljött a várva-várt találkozó. A megbeszél helyen, a megbeszél időben.

Carmen ott állt. Kopott öltönyben, szikáran, meggörbülten. Kialvatlan szemek, csorba fogat, horpadt halánték. Carmen kiábrándító volt. Sőt! Carmen férfi volt!”

>>>

Olykor elgondolkodom azon, miért ragaszkodunk ehhez a „benti” világhoz. Végül mindig ugyanarra a rohadt igazságra lyukadok ki: ez az életünk motorja.

Éjszakáról-éjszakára élünk, hogy álmaink nőjét belepaszírozunk a virtuális nászgyúba. Nappal azért robotolunk, hogy éjjelre megvásárolhassuk magunknak azt a gyönyörű ösztönvilágot, ahol nagyok és szépek lehetünk, ahol nincs rajtunk felelősség, ahol nem megszabadulhatunk rohadt, kisszerű mindennapjainktól.

Az is eszembe jut olykor, hogy ez talán nincs rendjén. Hogy talán az élet ennél többet is tartogathat. De ki a fenét érdekel az élet, ha „odabenn” minden tetves álunk valóra válik?

És igen, néha a nők is eszembe jutnak. Azok a hús-vér nők, akik naponta üveges tekintettel húznak el mellettem az utcán, meg a boltokban. Olyanok, mintha nem is nők lennének.

Egyszerű gépek. Férfiak, női jelmezben.

(sim)

Mátyus Imre

Egy igen kedves ismerősünk külhonba szakadt, Kanadában tengeti az első félét. (Akár sajnálhatnánk is érte.) Mivel az eddig megjelent Szegedi Egyetemnek törzsmunkatársa volt, hát itt is kap helyet. Olyanoknak szól a cikke, akik abban az illúzióban ringatják magukat, hogy a tengerentúl mesés világ, ahol a siker kérdése csak a kitartás, s akik még mindig azt hiszik, a mi nemzetünkről kizárólag szuperlatívuszokban lehet beszélni.

(A kanadai számítógépekről nagy meglepetésünkre hiányoznak az ékezetes betűk. A feeling érdekében ezeket szándékosan nem javítottuk ki.)

Meg az első napokban kaptam egy jó tanácsot, ha tudom, kerüljem a kanadai magyar közösséget. Igen, de ha az embernek segítségre van szüksége, mindig van olyan naív, hogy elször a földjéhez fordul.

Kapva egy lehetőségen, orommal készültem a Toronto-Hungaria-Ferencváros éves vacsorapartyjára felszolgálnak. (Igazi szolgálatunk, mint utóbb kiderült.) A 30\$-os belepó arat ígérték fizettségnek a két-három óra felszolgálatért. A 400-450 vendég belepójából befolyó összeg feléves költségvetése az idén ötvenket éves klubnak. Az egykoron kiöregedett sztárokat is a soraiban tudó egyesület mára a területi bajnokság jó középcsapata, de ha a birok itt sem a hazaiaknak fujjanak allandoan, akkor „akar előbb is allhatna a csapat” velededik a klub első embere, Kontos Ferenc, aki harminc éve szolgálja az itteni Fradit. Megfordult itt már Puskás, Buzanszky is, de mára távol-keleti és afro-kanadaiak is rugják a szent port. De persze a sztárok most is magyarok. Erkeztek is vagy három csapatnyian. Szepek, izlésesek. Csak úgy, ahogy azt kell.

A forendező neje surog-forog, arany-mintas kosztumja a Ewingok 76-os Olajvállalkozók baljából maradhatott meg. A fontoskodástól csillog-villog, mindenkinek „bearanyozza” az estejét... a kiloyi ekszer rajta. A sracok nagy spilerek lehetnek, messzirol lesut roluk. Nem is értem, hogy honnan tudtak beszerezni ennyi o-formájú nadragot. Kedvencem a bornaci volt... Olyan szexi! Egy kopasz cingár fazon feltunoen elegans, veszem magamnak a bátorságot, és szemüvegből arra következtetek, hogy az edző-manager lehet. A városkarnokban a hangos-jopofizgatos urambatyamozás nem furcsa, itt az a kivulallo, aki egymagában, csondban van. A klub al-elnoke akar trendynek is nevezhető, mert már a megerkezeskor megfelelő mennyiségű szeszszagot araszt magából, a soderrol nem is beszélve. Allapotához képest nem is sok a negy-öt baki, amit a konferalása közben ejt el. A vacsoraparty ala' Fradi vend-

egei felett a nagyteremben egy hatalmas Szentkorona formájú csillár ekeskedett. Frappans, diszes, impozans, csak egy kicsit veszélyes. A bura alatt a közönség jolszituált polgarok latszatát kelti. Mindenkin a jobbik paroka, a fenyesőbb ruci, mindenhonnan az elesebb proteziscsattogás morajlik fel. (Ehhez képest nem is meglepő, hogy szinte minden auton ott diszeleg a magyar zászló, sőt nem is egy!) Szepek így együtt, mondanám, hogy aranyosak is, csak ne lennének ennyire türelmetlenek...

– He, Ocsi! Hol kesik már a salata?!

– Haver, mikor hozzatok már a kaját????!!!

– Koma, hozza' már egy kis kenyert!!

A csúc az általam különbnek velt kopasz, manager-típus volt. Hat annyiban tenyleg elut az atlagtól, hogy ennyire taho egyik sem volt.

– Ocsikem, mi az, hogy teneked nem ez az asztalod?? Na eredj villamgyorsan, es hozzad aztat a levest, jovan?! Mert itt am mindenki tudja ki vagyok. Itt mindenki tudja, hogy ki az az Attila! Menj, azt mond meg a konyhan, hogy az Attila uzent!!!

– Uhhhhh, jovan Nagysten, bocs hogy a vorosszonyegrol nem intezkedtunk!

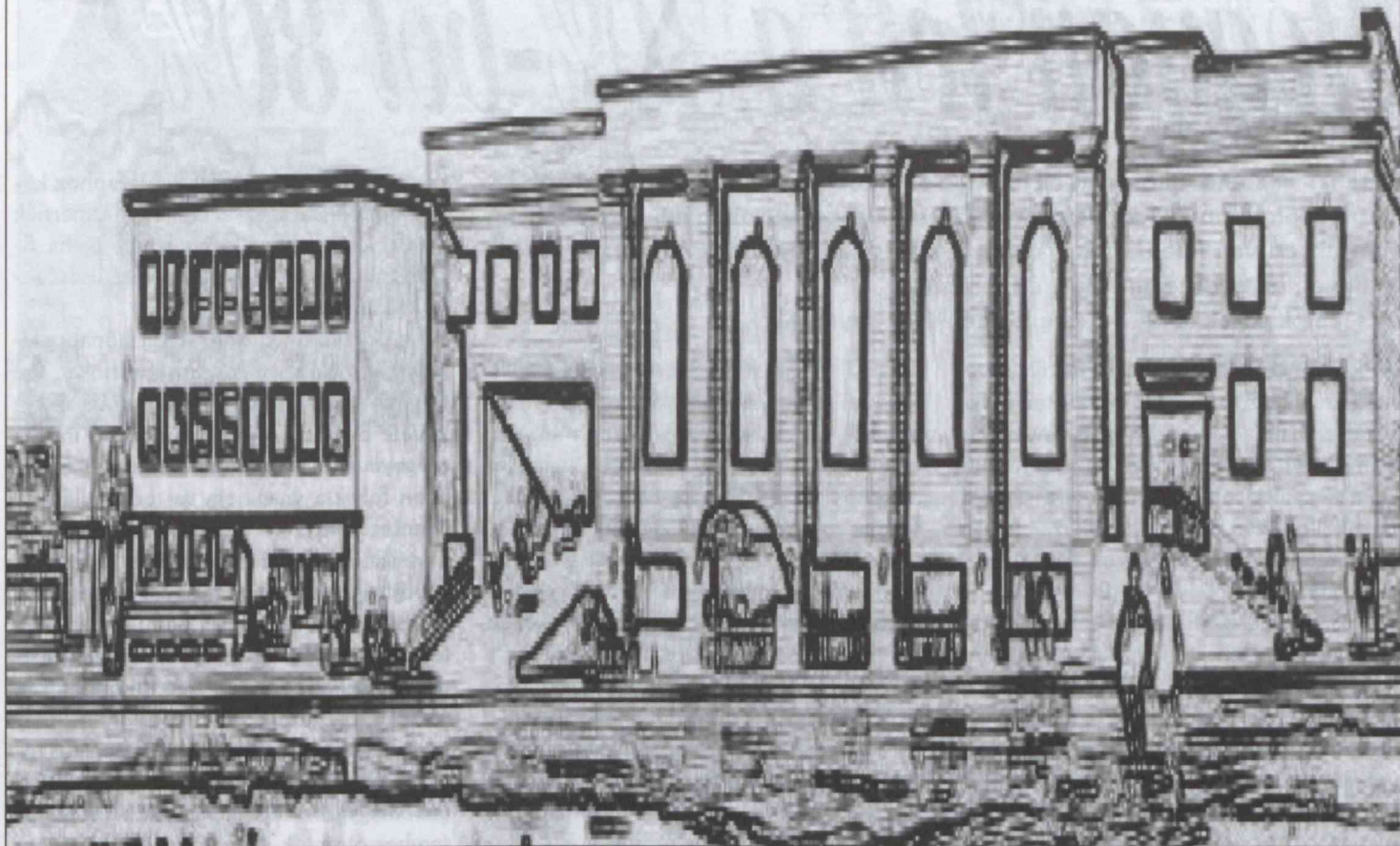
Kulomben a szervezesrol minden ilyen Attilanak volt velemenye. A vacsorafelelos, a mi felettesunk husz percett kesett, semmi bemutatkozás. Kezunkbe nyomta az asztalaink szamat, es csokolom. Kulomben a tarsaim valogatott karakterek voltak.

Mind 18-24 ev kozotti, zomevel csak negy-ot eve itt elok, tobbsegeben videki szarmazasu magyarok. A csajok a nep-szeru kanadai szokast atveve kortol fuggetlenül fogszabalyzot viseltek. Ez folottebb erdekes intonaciót adott a sukukolos englishuknek... A sracok kobunkosaga igazolta ovvain-tom figyelmezteteset. A vajdasagi Zsolt harom eve érkezett csaladjaval, testvere, Zsofi szinte csak angolul kommunikalt.

Magyarok

avagy az Attilák

A kanadai Magyar Ház

A fiu valamikor vendegla-tos lehetett, mes-
terien számolta a tanyerokat. Igaz, hogy
egyesevel es ketszer nekifutva... Vilagos,
az ora ketyegett, a lotyogestol fuggetlenül
is. A banda osszeszokott csapat volt, az
ujakkal nem am szoba allni, „mi man
kanadajijjak vagyunk, he!”

A buli elott a varocsarnokban az italjeg-
yarus spontan odakialtott, hogy, he nem
akarnam-e he, de hu de gyorsan a segge
ala tolni a majd, he, de gyorsan megtalalt
barszeket, igen, he, haver bar a sima szek
se lenne rossz, de azert legyen csak
barszek, mert akkor jobban tudna kontak-
talni a vevokkal, jo????!! De siessek am!!

???????

Itt mindenkinek kiszallt az agya a bura-
jabol?!

Nyami utan aztan a tanckparketten
elvezkedhetett a kiserdemu. Semmi gatla-
sossag, utoljara az altalanosban lattam ilyet
a farsangi balon. Extraordenare felsza-
badultsag a nyalas hazai slagervalogatas
alatt. A „ma este csapodtunk össze”-forma-
cio nepszerubb, mint valaha. Mozartek
mogott pesti panoramakep elenk szinekkal
megfestett változata a Citadellarol. Iste-
nem, osszepsilem magam!

Otthon, edes otthon! Igen, mar regen
otthon kene lennem, de jo lenne ujra

huslevest enni, rantott csirkevel. Jobb len-
ne ulve, asztalnál, mint a lopott falatok
munka kozben a folyoso rejtett zugaban.
De valahogy a tarsak nem inspirálnak lak-
marozásra. Kicsit visszataszito, amikor a
Szeles Juliska es Paprika Janos formaju
parocska minden meteren egymasnak esik
a szenvedelytol. A vicc az egeszben, hogy
nepmuveszeti szempontbol felettebb
erdekes paros ez: a lany klasszikus sza-
zadelos takaros menyecske, pecsenyes
popsival, mig a srac jól megtermett orosz
medve meret. A modernkori magyar nep-
mese számuzott hosei ok. Berkiegeszites
miatt meg rovid maszokolás a tombolabiz-
nisz világában. Vegre valami, ezek ozon-
lenek az idetlen sorsjegyekert, tucattjaval
fogy a szerencsecetli, a baj csak az, hogy
fullenteni kell a nyerekenyekkel, mert a
silany „ertektargyak” mellett a fodij Anth-
raxia felfedezese, egy sovany repulojegy
Floridaba.

Vegul szomoruan kell megemlitenem,
hogy az idei Szekely-balt nekulem tartot-
tak meg e honap első napjaiban.

Vago Robert
Toronto

Torontóban

nagy napja

Antiszemitizmus az egyetemeken

Hogyan lett a 30%-ból 80%?

A tanév kezdete után adott hírt a sajtó a kisebbségi ombudsman legújabb jelentéséről, amiben Kaltenbach Jenő és hivatala azt vizsgálta, hogy milyen mértékben van jelen a magyar felsőoktatásban tanulók körében az idegengyűlölet, az antiszemitizmus, a rasszizmus.

A számok sokaknak érdekes eredményeket mutattak.

A kutatás eredményeinek értékelésével még nem készültek el, az ombudsmani hivatal csak előzetes tájékoztatásként közölt irányszámokat a sajtóval. Ezek viszont szinte egyáltalán nem egyeztek a rádiókban hallottakkal, mondta Heizer Éva a Nemzeti és Etnikai Jogok Biztosának munkatársa.

Sok információval még nem tudott szolgálni Kaltenbach Jenő személyi titkára, mivel megkeresésünk időpontjában is folyt az eredmények vizsgálata, azt viszont elárulta, hogy a sajtóban keringett nyolcvan százalék helyett, „csak” harminc százalékos az idegengyűlölet az egyetemeken, főiskolákon. Hogy miként lett a harmincből nyolcvan, azt Ő sem tudta megmondani. Ez a szám is úgy értendő, hogy ők azok, akinél ez valamilyen formában kimutatható a gyűlölködés.

Magyarországon a nyílt idegengyűlölet a rendszerváltás környékén kapott ismét lángra. A társadalmi állapotok megválto-

zásával megjelentek a „neo”-náci beállítottságú skinheadek. Nekik a legfőbb célpontot – az ekkorra nagy részben munkahelyüket veszített – cigány kisebbségek jelentették.

Azóta a skinhead mozgalom lecsendesedett. Ahhoz, hogy mára ismét a sajtóba kerüljenek megmozdulásaik, a magyar bőrfejúeknek külföldi „segítséget” kellett hívniuk, főként környező országokból, Szlovákiából, Csehországból, de távolabbról is, így például Németországból.

Mint ahogy általában a rendszerváltás kori jelszavak nagy része, tizenegy év alatt az idegengyűlölet e formája is kihalni látszik. A kezdeti igen szélsőséges elvek leűntek, tömegbázisuk elveszett, de egy „kemény mag” még mindig kiáll a nyílt revíziós politika és az idegengyűlölet mellett, újabban felhasználva a világháló nyújtotta lehetőségeket is.

Egyesek szerint szélsőséges pártok már a parlamentbe is bekerültek, amit termé-

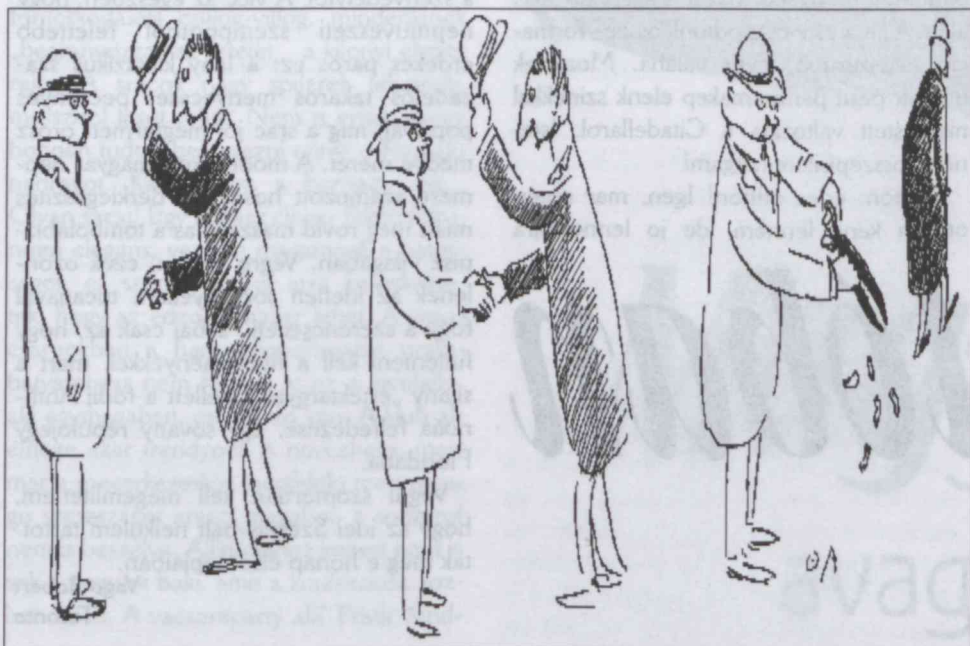
szetesen, az érintett párt, és az ahhoz közelálló politikai szervezetek nem ismernek el. Ez akár jogosnak is tekinthető, ha figyelembe vesszük a nála még szélsőségebb irányzatokat.

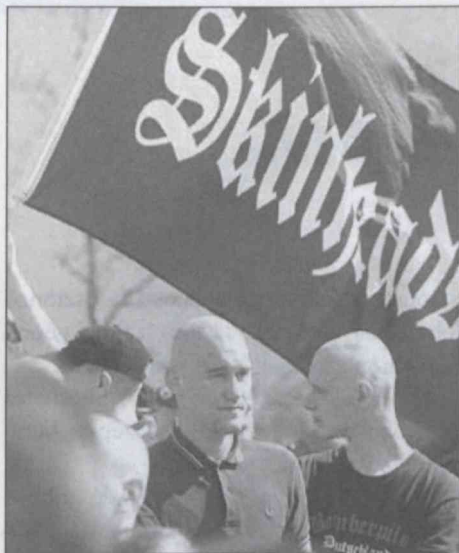
Az viszont tény, hogy a két hónapja ki-nevezett Nancy Goodman Brinker, az Egyesült Államok új magyarországi nagykövete bírálatát fejezte ki az ilyen irányú megnyilvánulásokkal kapcsolatban. Azóta azon folyik a vita, hogy át tudja e látni a jelenlegi helyzetet a száz legfontosabb amerikai nő közé beválasztott hölgy? A problémát viszont nem úgy kell megoldani, hogy azt mondjuk, nem érthet még hozzá a nagykövetség, mert a struccpolitika sehol nem vezet eredményre. Ha pedig tényleg nem tudja még átlátni a magyar helyzetet megfelelően, hiszen túl rövid ideje van itt, akkor az a baj, hogy a kevés magyarországi tapasztalatából szeptember óta csak ilyen következtetést vont le. Az elképzelhetetlen, hogy ne legyenek szélsőséges gondolatok, és szélsőséges pártok egy országban, ezek jelenleg is a politikai életben vannak minden fejlett és fejletlen államban, még az Európai Unióban is. Itt nem csak a leghíresebb, ausztriai Jörg Haiderre kell gondolni, és nem csak a jobb oldali szélsőségekre, hanem a baloldalon is lehet ilyen elemekkel találkozni, melyek – mint ahogy Magyarországon is – kevésbé jelentősek.

Csak hogy. Ezzel meg az a probléma, hogy (mint azt egyszer Orbán Viktor is kifejtette) nem az EU akar csatlakozni hozzánk, hanem mi az EU-hoz.

Ezért mi nem hányhatjuk az EU „szemére”, hogy bezzeg nálatok is van idegengyűlölet.

Ahhoz, hogy ez a százalékarány az „enyhítő körülmények ellenére” is még mindig magas, hozzájárul az, hogy a különböző etnikumokat, nemzetiségeket nem ismerjük megfelelően. Ez vonatkozik a magyarországi, és a külföldi etnikumokra is. Ezen a véleményen van Lakatos Tibor is, a JGYTFK talán egyetlen roma származású hallgatója, aki egykoron szülő-

városa Cigány Kisebbségi Önkormányzatának is tagja volt.

Elmondása szerint ő egyáltalán nem érzi, hogy elutasították volna a főiskolán akár a tanárok, akár a diákok. Több jobboldali barátot is szerzett itt Szegeden, akiknek a gondolkodását, úgy érzi, ő változtatta meg. Viszont környezetében a zsidóellenesség, nem nyíltan, de napirenden van.

Álláspontja szerint a harminc százalékos arány is csökkenne, ha több cigány tudna a felsőoktatásba kerülni. Nem lennének elszigetelve, bekerülnének a vérkeringésbe, így rájöhetnének mások is, hogy nincs olyan nagy különbség a magyarság és a cigányság között. Ebben kell segíteni a cigány értelmiségieknek is. Tibi például egy szokvány általános iskolában szeretne majd tanítani, nem kimondottan cigánygyerekekkel akar foglalkozni, és pedig azért, hogy lássák a gyerekek és a szülők is, hogy egymás mellett is lehet élni. De mint leendő cigány értelmiség, úgy érzi, hogy kimondottan a cigány problémával is foglalkoznia kell. Ehhez pedig nincs szükség különféle szervezetekre, ha az ember szívvel-lélekkel teszi, amit felvállalt, akkor is lehet sikereket elérni. Többek között azért is hagyta ott a Kisebbségi Önkormányzatot, mert úgy érezte, nem lehet semmit tenni, vagyis magánemberként is lehet azt csinálni, mint önkormányzati tagként.

A történelmet és hittant hallgató Tibor úgy véli, hogy a helyzeten csak akkor lehet változtatni, ha magyarok és a romák, illetve más etnikumok képviselői egyaránt megváltoznak.

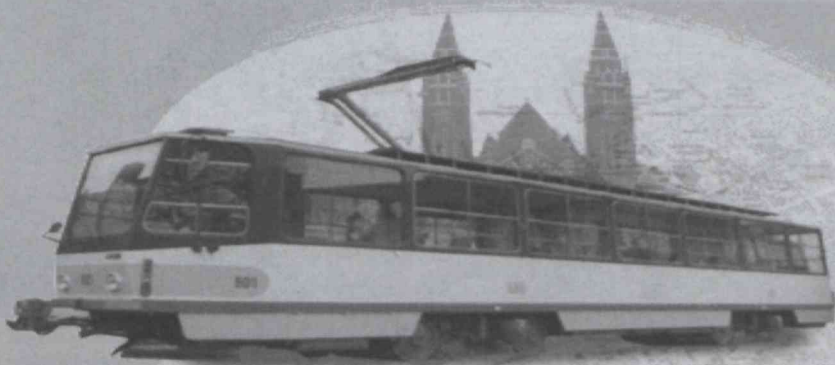
Kiss Gergely

Villamosszék

És akkor azt mondta: „Éngöm csak az vigasztal, hogy égysző ük is mögöregszenek, ha addig fő nem akasztják magukat!” Rátapintott a lényegre. A magasröptű kijelentés még a mai világban is ténylegesen megállja a helyét, ritka dolog ez. Nem köthet bele sem ez az oldal, sem amaz oldal. Az ember már csak ilyen: öregszik. Vagy felakasztja magát. Szerencsére az emberek többsége az előbbi megoldást választja, vállalva a kockázatot, hogy előbb-utóbb szellemileg, hát hogy is mondjam csak, megtorpan. Nagypám mindig azt mondta: ahogy az ember öregszik, úgy hülyül is. Nem érttem egyet vele, ugyanis ez a két dolog nem feltétlenül párosul egymással. Buzsoztam. Hazafelé, tömeg volt. Nekem passzírozódott egy srác, én frontálisan karamboloztam egy meglehetősen testes középkorú hölgy táskájával, amely nem kis meglepetésre úgy döntött, lecsúszik a válláról, szép finoman, ügyelve arra, hogy súrolja a szemtanú idős néni testét. „Ne nyomjon mál!” – szólt az idős néni, mire a meglehetősen testes középkorú hölgy a „Jól van néni engem is löknek! mondatot merte kiejteni a száján.” De nekem két infarktuszom volt, és alig kapok negyvenezer nyugdíjat, és egész életemben dolgoztam, és ezek a suhanc mai fiatalok már semmit nem dolgoznak, mi tarjuk el őket, és... És innentől kezdve nekem már nem idős néni volt szó, hanem egy öreg nyanyáról. Ja, a végén kibékültek ám a meglehetősen testes középkorú hölgygel, és jó han-

gosan erősítették meg újra és újra, hogy a mai fiatalok nem dolgoznak, és nem olyanok, mint amilyenek ők voltak, sőt nem is akarnak dolgozni. /nagyapám.../ Másnap a villamoson utaztam. Hazafelé. Két öreg!!!/ beszélgetett. Ja, hogy miről? Arról, hogy csoda hogy átadták nekik e helyet. Merthogy kevés a nyugdíj, és hogy a mai gyerekeknek már nem tanítják az óvodában, hogyan is kő viselkedni... Egymást hergelték, szépen elbeszéltek egymás mellett, miközben észre sem vették, hogy ők tulajdonképpen ülnek. Ugyanis történetesen átadták nekik a helyet azok a bunkó fiatalok. Ettől függetlenül mennyire pofátlanok a fiatalok úgy általában, meg a villamoson persze. Mindezen eszmefuttatásukat persze jó hangosan közölték, hogy minden körülöttük álló fiatal hallja, és értse, miről is van szó valójában, hogy ugyebár mennyire aljas manapság az ifjúság /nagyapám/. Az egyik azzal zárta mondandóját: „Csak az vigasztal, hogy égysző ük is mögöregszenek, ha addig fő nem akasztják magukat!” Miért kell rongynak és senkiházinak nézni a mai fiatalokat? Miért kell megalázó helyzetbe hozni az ifjúságot? Miért kell azt hinni, hogy mi munkakerülő, ingyenélő, pofátlanok vagyunk? Az idős hölgy alig kapja meg a negyvenezer forintot. Én pedig kapok ötezer forint laktámot, meg hatezer ösztöndíjat. Általánosítok, igaz? Most az egyszerű nem érdekel. És meg kell mondjam a nagypám kifejezetten elmés ember volt. Nagyon dühös voltam. Na.

Dobos Sándor

Képünk illusztráció.

A legjobbak

Egy induló rádió igaz története

A profizmus, az elsőség, a legokosabbat éljük. Dögunalom, nem? Mert ha mondjuk van egy rádió, most indul frekvenciaengedéllyel, csupa kezdő műsorkészítővel. Ja és két héttel a sugárzás előtt van a válogatás. Sok-sok fiatal. Aztán elindul. A munkatársak már az első naptól kezdve ismerik a dörgést, a cél: leverni a város leghallgatottabb rádióját. Aha, a szokásos maszlag. De neem, ne higgyétek, hogy ez az, aminek tűnik. Sokkal vicesebb. Mert a tulajok nem értenek a rádiózáshoz, nekik csak a pénz kell. Ezt minden ott dolgozónak elmondják. A műsorvezetők szintén nem. Hiszen ők csak: vagy a szép szóke és formás; vagy a két gyerekes családanya, aki azért könyörög, hogy minél többet a rádióban lehessen, még ha semmihez sem ért igazán, kell a pénz nincs más meló; vagy a fiatal lelkes kezdő, aki elég be-

képzelt ahhoz, hogy egy médiumban belemondjon a fülekbe amolyan poénos dolgokat; vagy a keveset megszólaló (ő is műsorvezető bizony) de a zenét kedvelő. Ó, ilyen egy aranycsapat. Hogy ne feledjük, a cél adva van: a legjobbnak lenni a városban. De nem szabad elfelejteni azokat a szereplőket, akik még komoly szerepet játszanak ebben a katyvazban. Hírszerkesztők. Először is fontos, hogy a kereskedelmi célok mellett bőven szolgáljuk a közt, vagyis fél óránként hírek. Így nyerhetett (kis fideszes piccsi-pacsival, amit a főnökök büszkén felvállalnak) egyáltalán pályázhatott ez a sztárkezdemény rádió. Szóval a hírszerkesztőknek sok a dolguk:

1. Minden fél órában hírblokk és napi néhány kultúra rovat.

2. Van három számítógép, de csak egyetlen férhetnek internethez a hírszerkesztők,

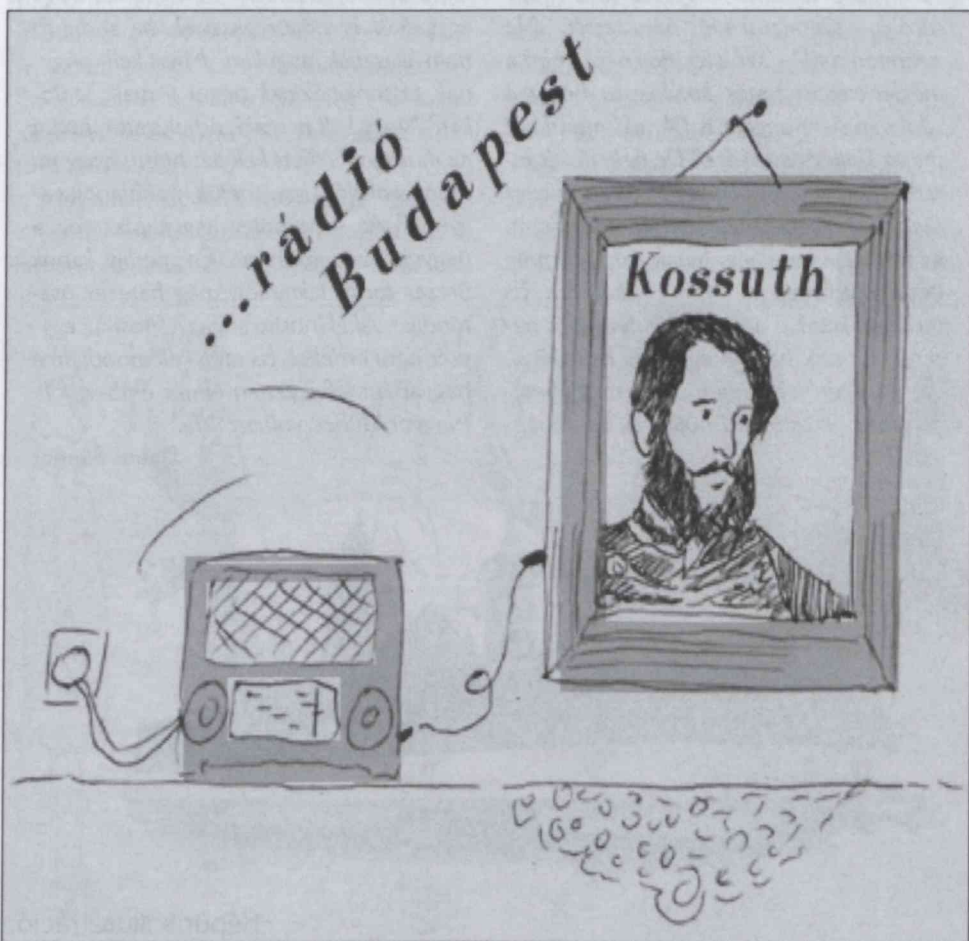
a műsorvezetők és a tulajok (ez ösztönző lehet a hírharchoz), ugyanis a többi gépen maximum szöveget lehet szerkeszteni.

3. Tudni kellene hírt keresni az internetes újságokban, azt megírni, és szépen beolvasni.

4. Szűkítsünk a kompromittáló jobbos hírfolyamon, vagyis fő a pártatlanság, objektivitás, szakértelem.

Jaj, de van még valami aranyos. Képzétek van egy sportszerkesztő is! Egy, azaz egy személy. Ő ott van a rádióban hetente három napot (más városban tanul). Ott tölti minden szabadidejét. Szereti a focit (komolyan), no meg a pártatlanságot és magát a tényt, hogy végre tényleg komolyan veheti a hírszerkesztői munkát, amit csinálni akart. Csakhát. Egy árva sportszerkesztő, nem az igazi... bár ebben a csapatban?! Ő mégis lelkesen készíti a sportinterjúkat; ott van a meccseken, tudósít, és szerkeszti a friss sporthír blokkokat, majd beolvassa azt. Valahogy nem illik ő bele ebbe az „idilli” társaságba. Pláne hogy még rátukmálták a sport mellett a közélet témakört is, mely elég munkát ad a kiválasztottnak. Sajtótájékoztatókra jár, interjúkat készít, és igyekszik tárgyilagosan megválni az anyagot, amit aztán a tulaj tovább vág félrehúzott szája íze szerint, vagy a politikamentességet, objektivitást hangsúlyozva riportere ellen, s az uralkodó szélnek kedvezően ítél. (Mondjuk „maradjunk ki a politikából” címszóval nem olvashatja be az [öröm]hírt: a péntek esti Sajtóklubot megbüntette az ORTT.) Nem tudok betelni a történettel. Nem is kell még. Sportosunk ugyanis olyan egyedül van (a profik meg oly sokan a rádióban) hogy kiadták neki – még úgy melleleg – a hét minden napján reggel és este keressen friss sporthíreket és küldje el azokat a rádióba, mert hát a hírszerkesztők, az összes egy nagy kalap „tehetség”. Értenek az internethez, tudják dolgukat. Háát... minden kezdet nehéz, meg valahol el kell kezdeni, meg hajrá közhelyek, talán eredetibbek vagytok, mint a rádió, ami a legjobb akar lenni.

Abonyi Anita

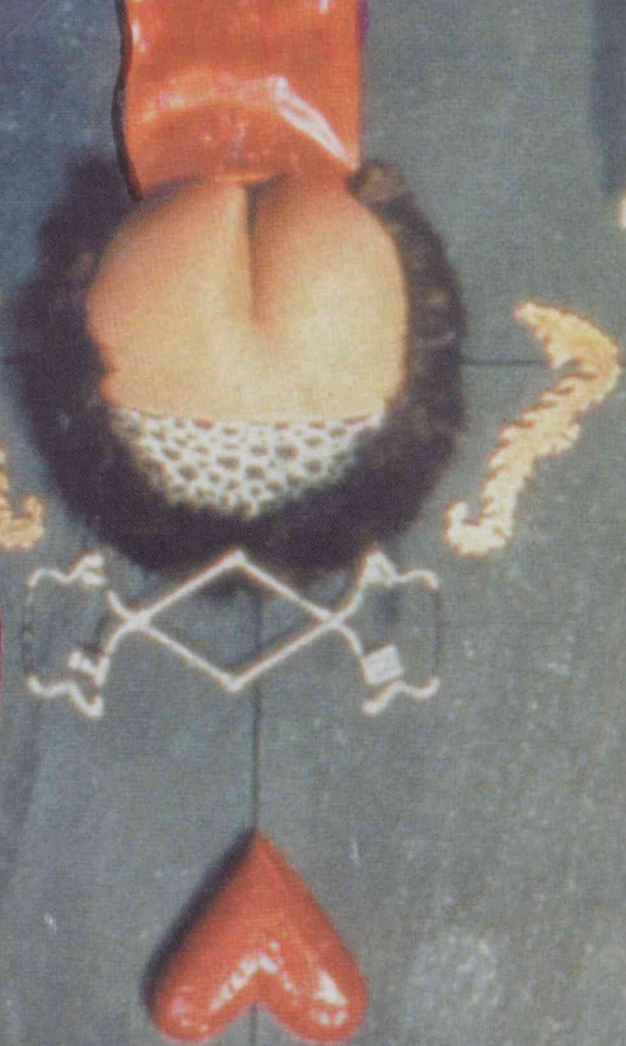

VIGYÁZZON A KÉSZÜLÉKRE, ÉLETET MENTHET!

... és a Bölcsőt is hívhatja rajta! 54-40-00/32-97

A HIRDETÉS NEM ÁRT A BABÁNAK!
TELEFON: 30/389-6714

Cyberpunk